

Olcso cseh ágytoll!

5 kilo: új foszlott 9.60 K.
jobb 12 K., fehér pelyhűtve foszlott 18 K., 24 K., hófehér pelyhűtve foszlott 30 K. 36 K.
Szállítás portamentes, utánvétel. A kicserélés és visszavétel portomegterítés ellenében megengedtetik. 10914

Benedikt Sachsel, Lobes 279.
Post Pilsen, Böhmen.

Schicht-szappan

Mindenütt kapható! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

Nem hálaíratok és elismerő-levelek, hanem tények bizonyítják, hogy a máramarosi liliom-arczenőcs és arczkrém a Szereszen védjeggyel a legutóbbi évtől kezdve a legelőkelőbb és legújabb kozmetikai termékek közé sorolható. Semmiféle ártalmatlan szert nem tartalmaz.

Hozzá való liliom-tejszappan 1 db 80 fill.
Kis téglés arczenőcs 1 korona.
Nagy téglés arczenőcs 2 korona.
Kis téglés arczkrém 2 korona.
Nagy téglés arczkrém 4 korona.
Liliom-arcpor bármely színben 1 doboz 1 korona 60 fillér.

Kapható a készítőnél **LÁSZLÓ GÉZA** Szereszenygyárban **Máramarosban**. Főraktár: Török József Király-utca 12 és Andrássy-út 26., valamint a Nádor gyógyszerüzében is Budapest. 10510

JBOYAILLATOS MANDULA KÖRPA ARC ÁPOLÁSRA LEGJOBBAN BEVÁLT SZER

MOYTSCH A.ÉST.É., BÉCS
X/3 QUELLENG. 116.52. és I. LUZECK 3.52.

Villanyos zseblámpa.

J. KÖNIG,
Wien, VII., Westbahnstrasse 36.

Vértess-féle sóborszesz 10591
Minden házban szükséges.

Testesség, Kövértestűség.

Hogy nyúlánkká legyünk a nélkül, hogy az egészségünknek ártson, használjuk a **Pilules Apollo-t**, mely tengeri növények alapján van előállítva és párisi orvosok által jóváhagyva.

E könnyen betartható gyógyszerkezelés elhajtja a túlságos emboipoint csatlakozást és biztosítja rövid idő alatt a kövértestűség gyógyulását mind a két nemnél.

Ez a títka minden elegáns hölgynek, ki nyúlánk és fiatalos alakját meg akarja őrizni. Egy üveges ára utasítással együtt K 6.45 bérmentve, utánvétellel K 6.75.

J. Ratié, Pharmicien, 5, Passage Verdeau, Paris (9e).

Raktár Berlinben: **B. Hadra, gyógyszerész, Spandauerstrasse 77.**

Ausztria-Magyarországban: **Török József gyógyszerész, Budapest, Király-utca 12.** 10467

BUDAPESTI GYÁRAK ÉS CZÉGEK.

KNUTH KÁROLY mérnök és gyáros. 10104
Os. és kir. fensége József főherceg udv. szállítója.
Gyár és iroda:
Budapest, VII. ker., Garay-utca 10.
Központi víz-, lég- és gőzfűtések, légszusz- és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb.
Tervek, költségvetések, földméri előírások gyorsan készíttetnek.

KIRNER JÓZSEF cs. és kir. udv. puskaműves, az olasz király ő felségének udvari szállítója.
BUDAPESTEN raktára: IV., Bécsi-utca 2., gyára Közsé-utca 7.
Dűsan ellátott raktár legújabb szerkezettű kettős vadász-egyverekből, golyógyverek, amerikai Winchester berétes ismétlő fegyverek, forgópisztolyok, szalonfegyverek és pisztolyok, töltények és vadász-szerekből, melyek jószágáért kezeskedik.
(Alapítva 1808. évben.)

Igen hatékony vér- és szegénység, szájkör, neurasthenia esetiben. Egy üveg ára 2.40 kor. Egy 6 üveg tartalmú postaládá 12.12 kor. franco külföldre.

Főraktár Budapest: Török József gyógyszerüzében.
Továbbá a készítőnél: **Rozsnyay Mátyás gyógyszerüzében Aradon, Szabadsg-tér, valamint minden más gyógyszerüzében.**

Rozsnyay vasas china bora.

A **Rozsnyay-féle vasas china bora** egyike a legelkerültebb és leghatásosabb gyógyboroknak. Magyar édes borral készítve, a külföldi készítményekkel nemcsak kiállja a versenyt, hanem azokat felül is mulja. Vérszegényeknek különösen ajánlható.

Számos elismerő nyilatkozat. Több kórházban van alkalmazva. kalmaza. 9413

Tornaszor
egy a hadsereg, mint iskolák részére kősen vagy megrendelés szerint kapható

Lopos Gyula
tornaszor-készítő
Budapest, III. ker., Zsigmond-u. 102.
Árjegyzék kívánatra megküldetik. 10590

Villamfelszerelési vállalat. 10608

Villamos világítás és motorok, telefon, rádió, hűtő- és villámhárítók szerelési berendezését a biztonsági szabályok szerint eszközöl

Id. RIEDER OTTÓ, BUDAPEST, IV., Irány-utca 20. sz. (Király-bazár.)

Mindenütt, minden gyógyszerüzében kapható. A házban és az uton nélkülözhetetlen szemek van elismervé

Thierry A. gyógyszerész balzsama.

Legjobb hatású rossz emésztésű és vele együtt fellépő betegségeknél, mint felhőgés, gyomorégés, székrekedés, székpótlás, túlzott étvágy, gyomorfájás, étvágytalanság, katarrius, gyulladás, gyengeségi állapot, fejfájás stb. stb. Működik mint gőcs- és fájdalomcsillapító, köhögést szüntető, nyálkoldó és tisztító szer.

Postán legkevesebb széküldés 12 kis vagy 6 nagy üveg 5 K költségmentesen. 60 kis vagy 30 nagy üveg 15 K költségmentesen netto.

Kisinybeni eladásnál a raktárban 4 kis üveg ára 30 fillér, 4 ketőse üveg 60 fillér.

Ügyeljünk az egyedüli törvényileg bejegyzett szőlő szőlővédjegyre: „Ich dien.“ Egyedül ez valódi.

Ezen védjegy utánzása, valamint más törvényileg nem engedélyezett, így forgalomba nem hozható balzsamgyártmányok viszonlatadása törvényileg tilva van. 10547

Egyedüli valódi **BALZSAM** a Védangyal gyógyszerüzéből **THIERRY A.** Pragra-ban, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Thierry A. Centifolia-kenőcse gyógyszerész

fájdalomcsillapító, puhító, oldó, hűző, gyógyító stb. Legkisebb postai széküldés 2 tégely 3 K 60 fillér. Kisinybeni eladásnál a raktárban 1 K 20 fillér tégelyenként. Főraktár Budapest: Török J., dr. Eger L. I. gyógyszerüzében: **Lugoson Vértess-féle, Következő részletek címűnk: „Schutzenzel Apotheke“ és A. Thierry in Pragra bei Rohitsch-Sauerbrunn.**

Az összeg előzetes beküldése esetén a szállítás egy nappal előbb történik, mint utánvétellel és az utánvételt pótdíj is megtagartható, így ajánlatosabb az összeget előzetesen utalványozni és a megrendelést a szelvényen eszközölni és a pontos címet megadni.

A női szépség előidézője, tökéletességre és fenntartására legkiválóbb és legbiztosabb

MARGIT-CREME, mely végül sem higvány, sem élmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan. Ezen világhírű arczenőcs pár nap alatt eltávolítja a szőrt, megfoltot, pattanást, bőrpótlást (Mitesser) és minden más bőrbaját. Kisimítja a ráncokat, redőket, himlőbuborékokat és az arcot hófehérre, simává és üdövé változtatja. Ara nagy üveg 2 kor., kis üveg 1 kor.

Margit hűtőpor 1 kor. 20 fill. **Margit szappan** 70 fill. **Margit fogsó** (Zahn-pasta) 1 kor. **Margit arcvíz** 1 korona.

Hamisítványok bíróság tiltakoznak.

Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő: **Földes Kelemen gyógyszer. Arad.** Budapesti főraktár: **Török József** gyógyszer. Király-utca 12 és Andrássy-út 29. Kapható minden gyógyszerüzében.

VASÁRNAPI UJSÁG

40. SZ. 1904. (51. ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ: **NAGY MIKLÓS**, FŐMUNKATÁRS: **MIKSZÁTH KÁLMÁN**. BUDAPEST, OKTÓBER 2.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világhírnökkel) együtt egész évre 24 korona, félévre 12 * Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG félévre 8 * (a Világhírnökkel) FŐMUNKATÁRS POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világhírnökkel) egész évre 16 korona, félévre 8 * POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világhírnökkel) egész évre 10 korona, félévre 5 * Külföldi előfizetőknek a postailag meghatározott viteldíj is csatolandó.

PÉTER SZERB KIRÁLY MEGKORONÁZÁSA.

EMLEKEZTES napja a szerbek történetének ez év szeptember 21-ike, midőn sok századév óta először volt ismét koronázás Szerbia földjén. Hajdan fény övezte a szerb koronát, időszakonként a Balkán-félsziget leg-hatalmasabb uralkodóinak fejét díszítette, de aztán a szerencsétlen rigómezei csatával ki-aludt a fénye a szerb császárnak s vele együtt a szerb nemzet függetlenségének is vége szakadt. Ezután hosszú századokig a gyász, a megpróbáltatás napjai következtek a szerbekre, maguk kemény igába sülyedtek, országuk pedig csak földrajzi fogalomává vált.

De a szerb nép nem feledte multját s kitartó küzdelmek után ismét visszavívta függetlenségét, országa önállóságát. Jó ideje már annak s azóta fejedelmek, királyok ültek trónján, de nem koronáztatta meg magát egyik sem. A mostani királynak, Péternek jutott osztályrészül, hogy királysága fényét a koronázás szertartásával is emelje.

Nagy örömmel töltötte ez el a szerb nemzetet s rokonszenvesen fogadták barátai, köztük mi magyarok is, kiket nem csak a történelmi kapcsok, hanem a jelen és jövő is erős szálakkal fűznek a szerbek országához.

Legutóbbi számunkban megemlékeztünk már a nevezetes eseményről s annak lefolyásáról több képet is közöltünk, melyeket most még néhányval kiegészítünk.

Az egyik azt tünteti fel, a mint a már megkoronázott Péter király a templomból visszatér palotájába. A menet a Teraszja nevű fűtözán halad. Péter király pompás fehér ménen ül, fején korona, kezében jogar, vállán hermelin-prémes palást, melynek biborszín velencei bársonyan nagy himzett arany liliomok csillognak. Szemmel láthatólag nehéz volt a királynak a korona, s csak eleinte viszonzotta fejhajtogatással a jobbról-balról felhangzó üdvözléseket, de aztán, mivel fárasztónak találta, abban hagyta. Lovát elől két katonatiszt vezette, hátul két hadapród a palástot tartotta. Közvetlen utána a királyi hercegek s Danilo montenegrói trónörökös lovagoltak, majd aztán a hadsereg főtisztjei, élükön Misics ezredessel, továbbá egy szakasz királyi lovas testőr. A menetet a diplomaták s előkelőségek hosszú kocsisora fejezte be.

A menetben különben legfeltűnőbb volt a

Danilo montenegrói trónörökös daliás alakja, a kinek a mint megjelent, bőven kijutott a nézők lelkes zsviázásából. Népszerűségben még különösen a kis, tengerészruhába öltözött Pál herceg osztozott vele, az Arzén herceg fia, a ki most ott harcol az «orosz testvér» seregében a japánok ellen. Hát már csak ezért is rokonszenves, de máskülönben is nagyon megnyerő arczu, jókedvű, mosolygó fiu.

Az idegenek közül Danilon kívül még a bol-

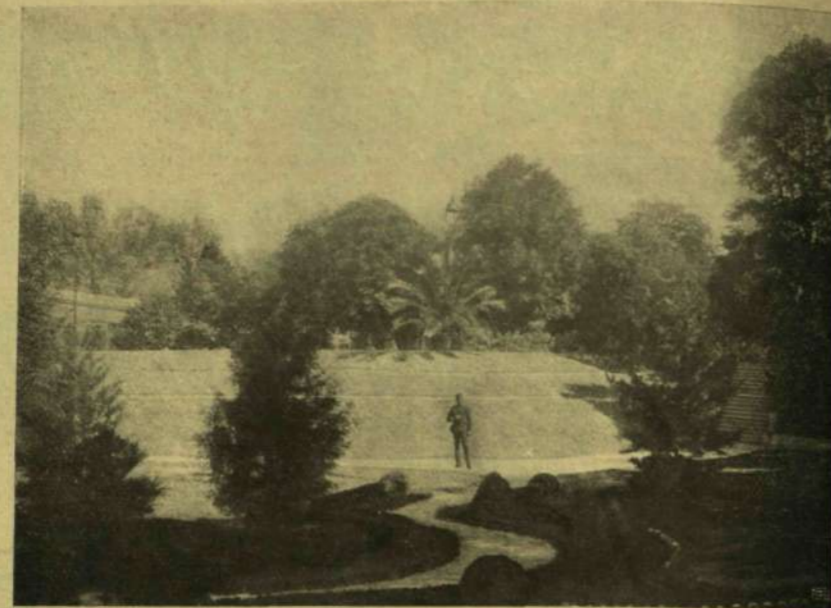
gár küldötteket tüntette ki a nép szives ovációkkal, mert épen csak Bulgária volt az egyetlen ország, mely nagyobb küldöttséggel képviseltette magát a koronázáson. Az erőteljes, nagyon is csillogó öltözetű alakok láttára még azt is elfeledte most a szerb közönség, hogy a «bolgár testvérek» milyen erőszakoskodásokat követnek el oda lenn Macedoniában a szerb testvéreken s hogy akarják azokat minden módon bolgárokká tenni.

PÉTER KIRÁLY CSALÁDJÁVAL, DANILÓ MONTENEGRÓI TRÓNÖRÖKÖS ÉS ENNEK NEJE TÁRSASÁGÁBAN. (A királytól balra Danilo montenegrói trónörökös, mögötte György szerb trónörökös, a szélen Sándor szerb király herceg, a királytól jobbra Milica hercegnő, a montenegrói trónörökös neje, tőle jobbra Helena szerb kir. hercegnő. A király mögött Pál herceg és az udvari kíséret látható.)

AZ ÚJ KONAK A RÉGI KONAK HELYÉN BERENDEZETT PARK FELŐL.

PARK A RÉGI KONAK HELYÉN.

BELGRÁDI KÉPEK. — Jelfy Gyula fénykép.

A koronázási ünnepélyek befejezésével nagyobb katonai szemle volt a Belgrád közelében levő banyiczai síkon, a hova sok ezren összesereglettek a nézők nemcsak Belgrádból, hanem a közeli falvakból is, bő alkalmat adván a népviseletek és típusok iránt érdeklődőknek a tanulmányozására.

Képeink egyik legérdekesebbike az, mely Péter királyt környezetével ábrázolja. Már csak azért is, mert ez a király beleegyezésével egyenesen a «Vasárnapi Ujság» számára készült. Egyik kiküldött fényképészünk ugyanis az udvarmester útján engedélyt kért erre, mire Péter király készségesen lejött a konakból Danilo herceggel és ennek nejevel, továbbá két fiával György és Sándor herceggel, leányával Helenával, a kis Pál herceggel, s hozzájuk csatlakoztak még az udvari kíséretből is többen. Mindnyájan nagyon érdeklődtek a fényképezési művelet iránt, mely hogy minél jobban sikerüljön, a fényképész kérésére többször is változtatták helyüket, míg a legkedvezőbb világot eltalálták. Ez alkalommal Péter király különösen nyájasnak s barátságosnak mutatkozott s maga intézkedett, hogy fényképészünket a koronázási ebédre is meghívják. A király különben maga is nagy kedvvel üzi az amateur-fényképezést s néhány fölvetését Popovics V. István országgyűlési képviselő szivességéből trónraléptekor volt alkalmunk bemutatni.

Végül még bemutatjuk a szerb trón képét s az új konakot.

A trón bizancci izlésű kupola alatt van elhelyezve s jókora széles karszékhez hasonlít, háta mögött a szerb czímer: a fehér sas van ezüsttel kihimezve. Az egészen két szín uralkodik: bíborpiros és kék. A mi képünkön fekete látszik, az a valóságban bíborpiros, a világos részek pedig voltaképp kék, helyenként gazdag aranyozással.

Az új konak csinos, izléses épület, melynek azt a homlokzatát mutatjuk be, a hol a földszintet s az emeletet a hatalmas magas trónterem foglalja el. Jobb kézfélől, a másik homlokzat előtt látszik a főbejárat.

Az ó-konaknak immár csak komor emléke van meg. Még alapzatait nem sikerült az idő rövidsége miatt teljesen lebontani, egyelőre halmot alkottak tehát a törmelékekből s azt gyeptéglákkal rakták be. Képünkön a középső világos folt mutatja ezt a helyet, környezze fás, cserjés területektől, melyek most a begyöpösített romokkal együtt az új konak parkjának egyik részét teszik.

AZ ÖRÖKSZÉP.

Keresem a boldogságot,
A rejtelmes örökszépét;
Mert csak a szép: a boldogság
S a boldogság csak az élet.

Mi hát a szép, az örökszép?
Hol lelem föl a világban?
— Keresem a Művészetben,
Keresem az Igazságban.

A Művészet azt feleli,
Hogy hasztalan kértem tőle,
Mert az örökszépnek ő is
Csak örökös keresője!

Az Igazság azt feleli:
Az örökszép bennem álom,
Mert magam is csak egy ábránd,
Álom vagyok a világon! . . .

. . . Keresem a boldogságot,
A rejtelmes örökszépét.
Tán a Vallás rejtegeti?
Tán az áldott, szent Természet?

— A természet olyan mint én,
Vidám, mikor kedvvel nézem,
S bánatos, ha bánatom van,
Egyszóval: a saját énem.

A SZERB KIRÁLYI TRÓN.

A vallásnak — eszményképül, —
Gyönyörű szép a világa,
S csupa kereszt, csupa máglya
Idelent a valóságba. —

— S szertehulló reményim közt
Mig borongok, elmélázva,
Egy semmiség rávezérel
A bölcsesség forrására!

A kis lányom puha, meleg
Karját a nyakamba fonja,
S im, mintha rám valami nagy
Világosság árjadozna!

Úgy tetszik, ez öntudatlan,
Csöpp, együgyű szeretetben:
Megtaláltam, mit egybűt
Hasztalanul keresttem.

— Az az élet: a mit érzünk,
Minden egyéb mérő álom. . .
A szeretet a boldogság
S az örökszép e világon!

Szabolcska Mihály.

ISMERETLEN JÖVŐ.

Uttalan az erdő,	Hivogat magához
Merre mostan járok;	Ezer bűvös álom —
Csalogatnak baljebb	Valamelyiket csak
Színes vadvirágok.	Mégis feltalálom.

Jobb is a sorsunkat
Nem tudni előre,
S ismeretlen úton
Lelni pihenőre.

Szabó Sándor.

A FEKETE FOGAT.

(A mi külön mesénk.)

Irta MIKSZÁTH KÁLMÁN.

A mi falunk csak nekünk édes, a kik ott születünk, másnak mindenkinek borzalmas, mert a temető bent van a házak között . . . Ebből aztán az következik, hogy nálunk több a kísértet, mint egybűt; a ki az ablakon kinéz éjjelente, egyszer is másszor is lát valamit, kivált télen a gőmörödő ködből kihasadó árnyakat és különféle rémitésre alkalmas alakzatokat. Csak-hogy mi nem félünk. Sőt bizonyos fokig megbecsüljük a saját kísérteteinket és haragszunk a rektor uramra, a ki ki akarta őket gyomlálni a mostani emberpalánták fejéből. Hagyja csak Katakai Márton uram, hagyja csak, szép az, hogy a holtak feljárdanak és végezzék a saját

mistikus dolgaikat. Hiszen babona, babona, de sikeres küzdelme a fantáziának a halál ellen, a teljes elmúlás ellen!

Megszoktuk már, hát nem kell őket bántani, a temetőt is azért hasították eleink közel a házakhoz, hogy ha már hazajárnak a halottak, ne kelljen messziről fáradniok. S a hol az élők ily gyöngédek, ott a halottak se lehetnek rosszak; nem rémiteni járnak fel fehér lepedőkben zörgő esontokkal, hanem eligazítani egyet-mást, igazságot tenni ebben vagy abban, figyelmeztetni a családot, községet valami nagy veszedelemre, csapásra. No már aztán ilyen viszonyok közt, a hol jó az élő, a hol jó a halott, maga a halál is enyhébb: csak a nappalokra szól. Igen is hazajárnak a halottaink éjjelente.

De mindez sokkalta kedélyesebb mint másutt. Már maga a temető se olyan zord. A közepén óriás kőrísfa lombátóra kínálkozik heverőhelynek. A fél falu elérné alatta. Nyáron hétköznap ott játszanak a környékbeli gyerekek, vasárnap ebéd után az öregebbek szundikálnak árnyékában, az asszony a fejében keres az urának, a ki a kellemes babrálás alatt elalszik, de a pipáját ki nem eresztí az agyarából, a mit pedig álmodik ilyenkor, azt mind a holtak szövik és sügják. Aztán az a különös szokás is megvan (legalább sehol se láttam másutt), hogy a sir fejéhez nem szomorú fűzfát ültetnek vagy fenyőt, hanem cseresznye- vagy almafát s a mi alma terem mondjuk például a Szuhánszky Borbála sirján, azt halottak napján szétosztják a Szuhánszky-rokonság közt kóstolóba, hogy azt a Boresa küldi.

S azok a látományok! Színes, buja képzelődéssel megalkotott groteszk dolgok. Egy tüzes kocsikerék, mely némely évben kétszer-háromszor végigszalad a falun s a ki látja, meghal abban az évben. A keréken Nyikola Mihály ül, egy öreg szűcs (ezelőtt százötven évvel élt) a ködmeneivel hozta be Szklabonyára annak idején a kolerát, a mely érdemeért a halál inasának fogadta fel a kimúlása után és most őt küldözi néha napján embert akvirálni, de egyszerre csak egynek mutathatja meg magát.

Történik, hogy némelykor egy-egy ismeretlen fehér kutya jön, honnan honnan nem, isten tudja, odaszegődik valamely házhoz, kíséri a gazdát mindenüvé, míg egyszer csak kikapar a lábával valahol egy fazék ezüst-arany pénzét, a mi a földre volt beásva s azzal dicseréssék a Jézus Krisztus, eltűnik örökre. Más alkalommal egy fekete tyúk kerül a házhoz, a melyet a gazdasszony soha se látott, ott gubbaszkodik, ott totyog egy darabig a többi baromfi közt, végre pedig felmegy a ház fedelére és ott sétál, a mi figyelmeztetés a háziaknak, hogy rögtön assekurálják be a mi elég-hető van, mert tűz lesz. És hát ezzel a tyúk bevégezte küldetését, visszamegy megint a temetőbe, mert iszen a vak is tudja, hogy a fehér kutya, meg a fekete tyúk elhalt lelkek voltak a hozzátartozóik közül.

Látni továbbá holdvilágos éjféleken két lábas serpenyőt szaladni a temetőből a falu felé, vagy a falu felől a temetőbe. Láttam már ezt a jelenséget Kapocsy Mihály, Szalonás Józsefnek, Kary Appolonia és Filtsik Rozáliának. Hogy mi van a serpenyőkben, isten vagy ördög a megmondhatója, de csak emelgetik a három lábukat, szaladnak, szaladnak magoktól veszett módon és az olyan kísérteties és borzadályos, pedig hát semmit se különböznek a közönséges használatra való lábasoktól, a minőkben a pescsenye sül.

Még ennél is sajátosabb kísértete falunknak a fekete fogat. Ezt ugyan ritkán látni, de ré-

LÓKI GÁSPÁR A HAJÓ ORRÁRA ÁILOTT, KÉT KEZÉBEN TARTOTTA AZ IRÁST.

gibb idők óta. Már a mult században is látták a falu határában idegenek is és azóta hol-hol megmutatkozik egyeseknek, nemcsak éjjel, de nappal is. Olyik ember látja, a mellette álló ellenben hiába meresztené a szemét. Az egyiken végig fut a borzadály és fogvaczogva figyelmezteti társát.

— Látod?
— Mit?
— A fekete szekérekét.
— Nem látok semmit.
— Amott száguld ni . . . most befordult a mezőkre . . . halod a lovak csengőit?
— Látni nem látok semmit, ellenben hallok valami csengés-féled, de azt hiszem, hogy csak a fülem cseng.

A fekete fogat pedig ott vágat szélsébesen. Fekete kis szekérbe három fekete ló van befogva; egy elől, kettő hátul, a bakon fekete kocsi ül, fejtellenül, bal kezében tartja a gyeplőt, jobb kezében pedig a saját fejét és rohan a három lobogós sörényű fekete ló árkon-bokron szilaján neki vadulva, míg végre szétfoszlik a levegőben, mint a füst, mint a pára; egy szempillantás és nincs az úton semmi.

Különböző legendák fűződnek a fekete fogathoz, a melyeket unalmas volna elősorolni. Fulventius Ráskó a Balassák kékői várában a XVIII-ik század elején élt barát hosszú krónikában jegyezte fel a szklabonyai határban száguldó fekete fogatnak, mely se port nem ver fel, se nyomot nem hágy, különböző históriát, a mint azok a nép száján forogtak. A krónika végére oda jegyezte a pater: Magam subscriptus is láttam e tsodálatos kocsit die Decembris 27. 1718. éjjel, mely fekete vala, miként a szurok. Notabene, non nox fuit nigra, sed curriculum et eques. (Megjegyzendő, nem az éjszaka volt fekete, hanem a kocsi és a lovak).

Azt hinné az ember, hogy az efféle fogatok, melyeket a gonosz álomlátás vagy beteges fantázia hoz létre, legalább maradandók, a kocsi kerekeit nem kell ráfolatni, a három fekete lovat nem kell patkoltatni. Az egész készség ott áll valahol az ördög vagy a halál kocsi-színjében és nem kopik a fantasztikus utakon, melyeknek czélját emberi elme kifürkészni képtelen. A nagysanyám, Turtsányi Zsuzsánna, már úgy látja a fekete kocsi, hogy a hátulsó bal kereke hiányzik, de azért csodálatos módon le nem ül a tengelye és villámsebességgel hajt a fejtelten kocsi — suhog a rémletes jármű a levegőben. Azontúl aztán minden kísértetlátónak a negyedik kerék híjával mutatkozik. Így vallja Kisméti Márton bírósíelt szavahihető ember, Vargha Julianna csösznek neje hasonló-

képen, item Fodor Ambrus és nemkülönbön Galandáné javasasszony. Denique nincs meg a negyedik kerék többé. Furesa, hogy a kísértetek jószága is kopik! Hát nem akadna a túlvilágon kerékgyártó?

Igy volt ez egészen a forradalomig. Annak a végnapjaiban Rédeky Tamás szolgabíró regnált a falunkban. Kővér középső ember volt vérbe borult szemekkel, bozontos szemöldökkel, ajka körül és a homlokán a kegyetlenség jellegével. Hiszen azért is lett szolgabíró. A ki szelid, jó ember volt, az mind szétfutott, letette a hivatalát. Most már nem lehetett szentelt vízzel rendet tartani. Minden szétesőben volt. Kemény, kegyetlen kéz kellett.

Rédeky püpos ember volt; azért nem vehetett részt a csatákban, pedig az ütni-vágni volt az eleme. Rendes dolog, hogy az ember az után sóvárog legjobban, a mi legtávolabb esik tőle. A rút ember, a kit az asszonyok kerülnek, rendszeren mély szerelmekben hanyatódik, a ferde testű nyomorék, a ki nem lehet katona, épen a halál szérűjén szeretne dolgozni. A vároosi ember, a kinek földje nincs, a mezők művelését tartja az élet poézisének, és így tovább. (Folytatása következik.)

LÓKI GÁSPÁR CSODÁS TÖRTÉNETE.

Irta Kisbán Miklós.

Nincsen talán olyan ember, a ki ha Velenében járt, a Santa Maria dei Frari-templomot ne látta volna, hiszen a Márkus-dóm után a város legnevezetesebb temploma.

Bizony alig is van olyan utazó, a ki ne járt volna benne, a kinek el ne magyarulta volna nevezetéseit valami szószátyár «cicerone».

De azt persze soh'sem mondják senkinek, hogy ott abban a nagy francziskánus templomban van egy szerény ódon emlék, a mely minket magyarokat közelebből érdekel, mert magyar ember volt, a ki odaállította. Csak úgy véletlenből akadtam reá.

Egy tavaszi délután benn lézengtem a Frari-ban. Már esteledni kezdett s a sőtétedő templomban néhány vénasszony utakon, melyeknek czélját emberi elme kifürkészni képtelen. A nagysanyám, Turtsányi Zsuzsánna, már úgy látja a fekete kocsi, hogy a hátulsó bal kereke hiányzik, de azért csodálatos módon le nem ül a tengelye és villámsebességgel hajt a fejtelten kocsi — suhog a rémletes jármű a levegőben. Azontúl aztán minden kísértetlátónak a negyedik kerék híjával mutatkozik. Így vallja Kisméti Márton bírósíelt szavahihető ember, Vargha Julianna csösznek neje hasonló-

A sekrestyéből jöttem ki, hol meglátogattam egy velencei kedvencemet, a Bellini madonnáját. És ime, a mint beléptem a kereszthajóba, megpillantottam balról a Paolo Savelli lovas-szobra alatt egy elmosódott márvány domborművet, mely a goth művészet naiv modorában egy hajót ábrázolt. Régi dolog lehetett. Az egy-

PÁL HERCEG NAGYNÉNJTŐL KISÉRVE A KORONÁZÁS UTÁN ELHAGYJA A TEMPLOMOT.

kor fehér márvány sárga lett az időtől, s az aranyozás lekopott róla. Valami irás szegélyezte a képet köröskörül, épen úgy, mint a hogy a sírköveken volt szokásban a XIV. században. Bár az irás is kopott volt, ezt betűztem ki belőle: «Ex voto Caspari Locchii equ. hung. Anno MCCC . . .»

Hung. ? Ez okvetlen «hungarici»-t kell hogy jelentsen. De hát magyar lovagnak volna ez az emléke ? És még hozzá hajós emlék ? Elhatároztam, hogy végére járok.

Épen arra jött egy öreg francziskánus, attól kérdeztem meg. Hát igazán úgy volt. Azt mondta az öreg, hogy azt egy magyar lovag állította oda, a ki fél vagyonát a klastromnak hagyta, és hogy van is a rend könyvtárában egy öreg kodex, a melyekben el van mondva, hogy miért ábrázol az hajót. Erre még kíváncsibb lettem, s megkértem a pátert, mutassa meg nekem másnap azt a könyvet.

Másnap a könyvtárban voltam. Óriási öreg föliáns feküdt előttem a pulpitushoz lánczolva. Ebben olvastam el a Lóki Gáspár esetét, a melynek ez volt a czime: «Caspari Locchii equitis hungarici vera ac miraculosa historia.» (Lóki Gáspár magyar lovag igaz és csodálatos története.)

Egy ferenczrendi barát jegyezte fel ezt a történetet a benne szereplő papok, urak, hajósok és halászkok előadására alapján. Bizonyára azt tartotta a szerző, hogy szent és épületes tanulság van e históriában.

Hogy került Lóki Gáspár velencei szolgálatba, arról nem tudunk meg semmit, de nem hiszem, hogy rágalmaznók Lóki uramat, ha felteszük róla, hogy tán rossz fát tett a tüzre itthon, azért bujdosott ki, mert bizony a Szent Márk városában sem folytatott valami erkölcsös életet. Az van róla írva, hogy nagy verekedő, nagy mulató volt ő kegyelme, sokat járt fehérnépek után.

Jó világ járt akkoriban az olyan merész kalandorra, a milyen Lóki volt. A Serenissima Republica tömérdek idegen fegyverest alkalmazott abban a zürzavaros, háborús időben, jól is fizette őket, s a ki bátor legény volt és a köztársaság szolgálatában nem féltette a bőrét, gazdag ember is lett, hatalmas is. Felvitte a sorát Lóki Gáspárnak, ha nem az Isten, hát a sátán, mert a «miraculosa historia» azon kezd, hogy a tizek tanácsa Lókit háromszáz schiavon (délzláv) ijással Cerigo szigetére küldötte egy

KÜLFÖLDI DIPLOMATÁK NEJEIKKEL A KORONÁZÁSRA MENNEK.

kalóz vezér ellen, a ki ebbe a szigetbe, az egykori Kytherébe fészkelte be magát, a hol Vénus temploma állott hajdanában.

A BOLGÁR KÜLDÖTTSEK.

A BELGRÁDI KORONÁZÁSI ÜNNEPÉLYEK. — Jely Gyula fényképe.

Lóki Gáspár istentelenségét az világítja meg legjobban, hogy az utolsó éjszakát is csak olyan tivornyában töltötte, mint minden éjszakáját, ha nem olyanban, hát különben. Az aranyos ereklyefartót pedig, a melyet egy ájtatos asszony küldött neki azon reggel, odaadta egy kis virágáros leánynak. Így indult el útnak.

Könnyű éjszakai szél fújt. A könnyű caravella himbálózza haladt tova a kéklő, domború hullámokon, nem mintha szelné a vizet, de mintha elsiklana rajta. Így repült a naszád kifeszült csúcsos vitorlákkal s a jó éjszakai szél bele támaszkodva, mintha azt susogta volna: merre vigyelek el? merre akarjátok?

Így jutottak el közel a Matapan-fokig, a midőn egyszerre elült a szél. Három napig szélcsend volt, nem haladhattak egy tapodtat sem.

A harmadik nap este a délnyugati láthatáron sötét sáv tűnt fel a tenger színén és felette egy különálló sárga felleg, mely annál feltűnőbb volt, mert máshol az egész égbolton egyetlen felhő sem volt látható. A felhő nőtt, a sáv közeledett, de a hajó még mindig teljes szélcsendben állott. A sárgás, ólmos fellegek már mindenfelől tornyosultak, midőn az első szélroham megkapta, az első tajtékozó hullám végigöntötte a hajót. A caravella mélyen oldalt hajolt, de a másik perczben egyensúlyban volt megint s a kormányos parancsára kifelé vette útját, ki a nyílt tengerre, mert a szörnű vihar és a szörnű parti sziklák közül mégis a nyílt tenger volt a kevésbé veszélyes ellenfél. A kis hajó bátran küzdött az orkánnal. Azt hitte volna az ember, most nyeli el a hullám, most fojtja meg ölelő karjában, de újra, meg újra kisiklott a hajó. Akárhogy vetették, akárhogy dobálták az óriás habok, föl a tetejükbe, alá a mélysebbe, a hol végig söpörték gyöngyöző tajtékkal, a kemény kis dióhéj mint a sirály a szélben föl, le himbálózott, hol jobbról, hol balról mártotta meg a vitorlarudat és bár vizet fogott minden merülésnél, mégis kisuillant tánczolva, lóbálva. Rémületes vihar volt. A hajósok soha sem láttak ilyet életükben. Hol toronymagasságban voltak, hol alázúgtak e feneketlennek látszó ürbe, szé- dületes gyorsasággal, mintha valami tátongó pokol nyílt volna meg alattuk és a rettenetes vihart még rémesebbé tette a fekete éjszaka. Csak a habok széle villámlott meg néha, s a koromsötétségben egyéb se látszott, mint az a kis vitorlácska, az egyetlen vászon, melyet az

árboczon hagytak. Az a fehér kis rongy volt a reménység jele a fekete víz felett, a mely mintha megolvadt szuroktenger lett volna.

A schiavon katonák benne ültek a hajó elreteszelt, lezárt gyomrában. A fedélzetén csak a hajósok voltak és Lóki Gáspár, a ki nyolczadmagával a kormányrudat fogta. Így haladtak a zágó fergetegben hosszú ideig.

Éjfél felé járhatott az idő, midőn váratlan jelenés rémítette meg a hajósokat. Épen egy hullámvölgyből küzdött fölfelé a naszád, midőn a fölöttük tornyosuló vízhegyen egy hatalmas hajó jelent meg. A fellegek közepén rés nyílt meg s a hold kísérteties világot vetett reá.

A hajó teste aranyfényben tündöklött, hiborvitorlák duzzadtak a szélben és az árboczkok mintha égtek, mintha szikráztak volna. A hajó körül ezüstös köd derengett; ezer csillámló hab, gyönggyel úszó tajték pazar, vakító cikornyákkal tánczolt, mintha nem is a vizet, hanem a drágakövek csillogó tengerét szelte volna által. De legkülönösebb volt a kísértet-hajó orrának alakja. A hegyén, a hol keresztény gályákon a Szentséges Szűz képe szokott állani: egy meztelen asszony alakja volt kifa-

PÉTER KIRÁLY MEGÉRKEZÉSE A KORONÁZÁSKOR A TEMPLOMHOZ.

A KORONÁZÁSI MENET.

ragva. Aranyhaja lobogott a szélben alabástrom, tündöklő teste fölött, — mint a viaszfáklyán a lobogó lángkéve — és tágranyílt szemében a poklok tüze égett, zöld izzó zsarátnokokkal, piros ajka pedig mintha vértől piroslott volna.

De csak egy pillanatig lebegett fölöttük a látomány, mert a másik perczben már rájuk zúdult az aranyos hajó; szörnű recscenéssel épen derékban ütközött a velencei járműbe, mely ketté vált a borzasztó ütéstől és eltűnt a feneketlen mélységben.

A hajósok a vízbe ugráltak. Három megmenekült, a többi belefult a tengerbe. Ez a három ember bizonyítja, hogy az összeütközés pillanatában Lóki Gáspár az idegen hajó orrára ugrott s belekapaszkodott az istentelen asszonyi képbe. Egyébről nem tudnak. Midőn egy darab árboczbba fogózva a felszínre kerültek ismét, nem volt a tündér-hajónak se hire se hamva. Azt gondolták, az is elsüllyedt, szétroppant az összeütközésben.

Úgy látszik, hogy valóban úgy történt, ha ugyan valamit biztosra lehetne venni, a mikor a sátán incselkedik, — mert Lóki Gáspár az összeütközés után a tengerben találta magát karjaiban a fehér asszonyi bábúval, a mely bizonyára levált a hajóról.

Bizony boszorkányság volt abban a dologban. Nem is a szél iránt, nem is a hogy a hullám

vetette, hanem mintha valami láthatatlan erő vitte, núzta, vonta volna az asszonyi képet, úgy haladt az elalélt emberrel.

Lóki Gáspár arra tért magához, hogy a par- ton fekszik száraz, puha gyepen.

Körülnézett. Lábaiánál, sziklák alatt a tenger zúgott rejtelmes zengéssel. Egy-egy hab föl- csapott a kövek fölé, fehér rojtos tajtéka ott tánczolt fölöttük, aztán eltűnt, csakhogy a másik perczben felvesse újra fénylő, játszi kedve. A szárazföld felől sűrű bokrok vették körül, melyeknek fekete lombja úgy omlott egymásra, mintha alattuk, közöttük mindmegannyi lugas kerekednek és a fekete lombban puha, világos foltok voltak szétszórva, pajzán füzereket alkotva, az azaleák, kaméliák, a rózsák s babérfák szétszórt feslő virágai. Hát még erre balra, egy magasabb rózsából mintha valami vizesének minden cseppje rózsává vált volna, mintha piros ajkak nyíltak volna mindenfelé, fel a folyon- daron, alá a pázsiton! És a tenger rózsák között egy csermely esobogott; voltak körülötte hal-

A MONTENEGRÓI TRÓNÖRÖKSÉ ÉS HELENA KIRÁLYI HERCEGNŐ A KORONÁZÁS UTÁN A TEMPLOM ELŐTT. (Balról az előtérben a belgrádi rendőrök áll.)

A BELGRÁDI KORONÁZÁSI ÜNNEPÉLYEK.

Jelky Gyula fényképe

GYÖRGY SZERB TRÓNÖRÖKSŐS A KATONAI SZEMLÉN.

vány liliumok is, olyan titokzatos, édes képet irtak a sötét lombok fölé a lilium-kelyhek, hogy azt hitette volna valaki: puha fehér felhő ereszkedett oda egyenesen a mennyországából. A fátyolos ködruhájú holdból, a szerteszórt miriád csillagokból enyhé fény rezgett a tájon.

Lóki Gáspár körülnézett. De nem a buja, epedő virágokat, nem az omló dugákat nézte, sem a zugó tengert, sem a mennybolt végtelen csillaghatárt, mert megakadt a szeme az asszonyi alakon, mely a tündérhajó ormáról ide vezetett. Ott feküdt közel hozzá a liliumok hosszú árnyékában, a rózsafolyónár piros nyoszolyáján. Aranyszál hajzata szétfolyt a tömérdek virágon, mintha a folyékonyvá vált napot öntötték volna el. Fehér hab teste világítóbb volt diadalmas szépségében, mint a rejtelmes lilium-kelyhek fölötté, piros ajka vérszöb, izzóbb az álomló bitor-kaméliáknál. Lóki azt hitte, eszt vesztette, egész lelkében zengett a gyönyör, mint egy hosszantartó, édes harmonia.

És milyen közel volt. Parányi kis keze ott nyugodott előtte; és Lóki Gáspár, maga sem tudva, mit tesz, reá húzta az egyik gyenge újjra a maga rubintos karikagyűrűjét.

Igy múlt el az éjjel. Gáspár uram órákon át szemben térdelt a boszorkányos szoborral, be nem tudott telni a Venus-ördög nézésével...

Későn ébredt fel. A nap már arasznyira emelkedett a tenger fölé. Gáspár felocsudva a nehéző álomból, csak nagy későre tért magához. Mintha valami nagyon zamatos bortól lett volna kábult a feje. Ah igen! Persze a vihar, az összeütközés, meg a kép. A kép! Hirtelen oda nézett, a hol a szobor feküdt, de biz ott nyoma se volt annak, csak a rubintos gyűrű himbálózott egy lilium-szirmon, épen azon a helyen.

Eh! álom volt az egész! gondolta Lóki, s a gyűrű után nyúlt, hogy levegye a virágról. De a mint odakapott, leesett a gyűrű, begurult a fűbe s akárhogy kereste is, még sem tudta megtalálni.

Ezek után a jámbor elbeszélő részletesen elmondja, hogy Lóki Gáspár uram miként szerzett ladikot egy cerigói halásztól, hogy jutott el Kandíába, hogy került vissza onnan Velenzébe. Mindez kevésbé érdekes dolog.

Velenzében tovább élte világát. Változás nem igen látszott rajta, épen olyan verekedő volt, épen úgy kedvelte az asszonypépet, mint azelőtt. Csak mintha a homlokán valami árnyék, valami gond ült volna abban az erőszakos, kegyetlen redőben, a mely mély árkot szántott a két szemöldöke közé.

A szerencséje sem hagyta el. Mind hatalmasabb, gazdagabb lett s így nem lehet csodálni, hogy egy szép napon a magyar kalandor eljegyezhetette Pia Trevisanót, a nagy procurator szöghaju leányát. Bizony ez volt koronája viharos pályájának. Ezzel a frigygyel egyszerre belekerült a laguna-város legelőkelőbb patricius családjába.

Hej, nagy lagzi volt az, fényes esküvő. Százával tolongtak a vendégek a Trevisano-palotában, maga a doge is megjelent, az is rokona volt a Lóki uram arájának. Két hétig tartott a dárídó. Apróra leírja a történetirő barát az összes ünnepélyeket, hány száz finom barmot, izletes halat, számyaszt ettek a vendégek, hányféle mártásban; hány akó bort ittak, hány ezüstpénzt szórtak az éljenző, éhes nép közé. Azt hiszem, a jámbor barát ugyancsak nyalta a száját, a mikor azt a sok jó dolgot lejegyezte.

A fiatal pár az esküvő után a San-Polo mellett fekvő házába vonult el, a hol nem zavarkodhatott semmi boldogságát.

Nem is tudnánk semmit arról, hogy ott mi történt, mi nem, ha néhány nappal azután Lóki Gáspár meg nem jelenik a Francziskánusok apátjánál lelki tanácsért valami nagy dologban.

Furcsa dolog esett meg vele. Az első este, a mint be akart menni az ágyas házba, egy látomány állotta útját. Nem valami lélek fehér lepedőben, sem valami csörgő csontú csontváz, sem csunya zöld ördög szarvakkal, villával, ezek talán meg se tudták volna állítani a kemény Lóki Gáspárt. De ördög volt az mégis, az a Venus-ördög, az a büvös, rettentően szép, igéző szobor az arany hajóról, a Kytheré szigetéről. Az állott a küszöbön s Lóki felé nyújtotta az otthagyt, elvesztett karikagyűrűt, és a szeme úgy égett, mint akkor...

Lóki nem tudott bemenni; és így volt ez minden este. Mindig megjelent ott, mindig feltartotta.

Ördögös dolog volt ez, ezen csak az egyház segíthet, ezért jött el Lóki Gáspár a francziskánus apáthoz.

A barátok összedugták a fejüket, nagy tudománytal megpróbálták-vetették a dolgot. Hosszú vita után kisütötték, mit kell itt tenni. Kiállítottak egy nagy pécsetes írást, meg is szentelték, meg is füstölték, szigorúan meg van benne parancsolva a Venus-sátánnak, hogy ezután hagyjon békét a jó keresztényeknek, különösen pedig Lóki uramnak, azt a köves gyűrűt pedig adja menten vissza. Ezzel az írással menjen ki Lóki a tengerre, ott mutassa fel, úgy hogy a gonosz ellenség, a ki úgy látszik a ten-

geren lakik, lássa meg az írást. Egy páter is elkíséri négy noviciussal, hogy segítségére legyen a poklokkal szemben.

Ennyi szolgálatért méltányos dolog volt, hogy Lóki Gáspár végrendeletileg a rendnek hagyta a vagyona felét. De foglalót is adott ama márvány-faragványnak a képeben, a mely ma is ott áll a Paolo Savelli lovasszobra alatt a székes-egyházban. Azt mondja a tudós író erről a domborműről, hogy az az arany-hajónak tökéletes hasonmása volt. Még most is látszik rajta itt-ott az aranyozás nyoma.

Hát ki is hajóztak a nyílt tengerre. A kis vitorlásban Lóki ült a páterrel s a négy noviciussal. Két halász-ember igazgatta a hajót válogatott két ember, kik jó keresztények hírében állottak.

Igy haladtak reggeltől estig. Már-már vissza akartak térni, midőn a sötétedő esteli égen egy hajót pillantottak meg, mely csodák-csodája, épen a széllal szemközti haladt egyenesen feléjük. Csak az ördög hajója lehet, a mely a szél ellen jár.

Lóki Gáspár legott a hajó orrára állott, két kezében tárva, kifeszítve tartotta az írást. A papok és a halászkok szent szolozsma emlékséhez fogtak.

A tündérhajó széduletes sebességgel közeledett. Mintha az írás, vagy tán a Gáspár alakja vontá, húzta volna.

A hold kísérteties világot vetett rá. A hajó teste aranyfényben tündökölt, biborvitorlák duzzadtak a szélben és az árbocok mintha égették, mintha szikráztak volna. A hajó körül ezüstös köd derengett, ezer csillámoló hab, gyönggyel uszó tajték pazar vakító cikorknyakkal tánczolt, miként ha nem is vizet, de drágakövek csillogó tengerét szelte volna által. És a legborzasztóbb, ijesztően szép, borzalmas, de igéző a mesés jelenésben, a kísértet-hajó orrának alakja volt. Itt a hegén, a hol a keresztény gályákon a Szentségs Szűz képe szokott állni: egy meztelen asszony alakja volt. Faragva. Aranyhaja lobogott a szélben, alabastrom tündöklő teste fölött, mint a viasz fáklyán a lobogó lángkéve és tágranyit szemében a poklok tüze égett, zöld izzó zsaratnokok, piros ajka pedig mintha vértől pirosana...

A szobor liliumfehér kezén biborkarika volt, a Lóki Gáspár rubintos gyűrűje.

A hajóban ülök szörnyű kiállítást hallottak. Lóki tántorogva állott a ladik ormán és ezer darabra tépte a papok írását, azt, a mely megváltotta volna őt az ő átkától, a hazajáró szépséges csodától — és a tengerbe szünt.

Az ördög aranyos hajója is eltűnt. A habok titokzatosan simultak el és a barátok, halászkok látva az ördögnek rettenetes hatalmát, megrettenve mormolták a Confiéort.

Lóki Gáspárt soh'sem látták többé.

Miután lejegyeztem ezt a históriát a nagy földiámból, visszamentem Lóki ex-votója elé a templomba. Vajjon milyen ember volt ez a hóbortos kalandor, a ki elvetette az egyház áldását, a házi tűzhegy csöndes boldogságát, csak hogy meg ne kelljen válnia egy ábrándos, lehetetlen álom ragyogó emléktől?

MAGYAROK AMERIKÁBAN ÉS A ST.-LOUISI BÉKE-KONGRESSZUS.

St.-Louis, 1904 szeptember 14.

Philadelphia és Pittsburg megtekintése után az interparlamentáris konferencia magyar tagjai, kiknek new-yorki tartózkodásáról legutóbbi levelemben emlékeztem meg, e hó 9-ikén dél-élelőtt érkeztek St.-Louisba. A hosszú út ellenére is frissen, ki egészségesben és vidám kedélyűen szólaltak ki az interparlamentáris konferencia-

tagjai számára felajánlott pompás különvonatból, melynek remek hálókosijáiban és fejedelmi ellátást nyújtó termes- és étkező-koosijáiban kétségkívül inkább pihentek, mint a new-yorki élet lármás világában. A st.-louis-i kiállítás magyar osztályának kormánybiztosa, dr. Szögyény György és a st.-louis-i előkelő társadalomnak egy előkelő tagja, az ötvenegy évvel ezelőtt kivándorolt Rombauer régebben szövegvetési bírós, jelenleg ügyvéd, és a kisszámú st.-louis-i magyarság majdnem teljes számmal, beleértve az akkor még itt időzött magyar athlétákat, — vár-tuk nagy örömmel a kedves honfitársakat. Más úgy sem várta volna őket, mert bizony az amerikai, a milyen szíves és kedves, ha valamelyes dologban hozzájárulnak, ünnepes külsőségekkel egybekötött fogadtatást csak a politikai életben, no meg katonáival szemben ismer. Tudják itt is, hogy az ideérkezett politikai kitűnőségek az Egyesült-Államok költségén teljesen szabad utazást, lakást és ellátást élveznek hivatalos ittidőzések alatt, — minden egyébről gondoskodjanak a vendégek maguk.

Természetes, hogy rövid pihenés után a miénk is a kiállításba siettek, hogy a gazdag program dacára is legalább nagyjában megtekinthessék a legnagyobb világi kiállítást, mely valaha rendeztetett.

Legközelebb lesz alkalom a st.-louis-i kiállításról bővebben is megemlékezni. Ma csak konstatálni akarom, hogy ez a hatalmas bemutatója az egész világ iparának nem elégitette ki teljesen az ideérkezett magyar kitűnőségeket. Nem mintha a st.-louis-i világi kiállítás nem volna igazán nagyszerű, hatalmas látványosság, melyért érdemes Európából is idejönni, de legkivált azért, mert rendezésében nincs meg az aprólékos gondosság, az a mintaszerű rendezettség, mely különösen a legutóbbi párisi világi kiállítást is jellemezte. De még inkább azért, mert fogalmunk az amerikai iparról, az igazán hatalmas, nagyszerű amerikai iparról olyanok, hogy ezen a kiállításon valami különösen nagyszerűt, hatalmasat véltünk találni. Ezt pedig a néhány napra, vagy akár egy hétre is ideérkezett kiállítási látogatók nem látják meg. Először is az Egyesült-Államok nagy iparának jó része hiányzik a st.-louis-i kiállításról, azért, mert sokan nem rokonszenveztek a kiállítást rendező részvénytársasággal, bárna az a nyugati államok és különösen Missouri-állam legkiválóbb férfainak részvételével és az Egyesült-Államok kormányának közvetlen közreműködésével alakult is meg a louisianai terület megvásárlása százéves jubileumának megünneplése alkalmából. De nem jöttek el igen sokan azért sem, mert bárna a kiállítás rendezőse úgy hirdette a kiállítást, hogy «World Fair» vagyis «világvásár», a számító amerikai kisütötte, hogy nyilván többet ér, ha a költségeket közvetlenül maga teljesíti az üzlet érdekében, utaztatással, reklámmal és más egyébvel. Hazafias szempontok nem voltak irányadók a kiállításra való részvétel dolgában, mert ezt a kiállítást senki sem tekintette az Egyesült-Államok egy-egy ipari iparnépe. Mégis kétségtelen, hogy ez a kiállítás sokszorosan felülmúlja nagyság, gazdagság tekintetében az összes eddigi kiállításokat és a kiállítási terület és épületeinek hatalmas arányai, dísz, pompája, csodás látványosságul szolgálnak laikusnak és szakértőknek egyaránt.

Vendégeink itt időzésének második napján, szeptember 10-én délután a világi kiállítás francia osztályának kormánybiztosa, az 1900-iki párisi világi kiállítás igazgatója, Picard, fényes «garden party» rendezett az összes vendégek tiszteletére a francia kiállítási épület gyönyörű kertjében. A versaillesi Trianon hű utáncza ez a kiállítási épület — melynek műkincsekkel megrakott remek termeiben és parkjában sok száz vendég hullámozott a fogadó-ünnepélyen. Sokan hiányoztak azonban mégis, főként azért, mert siettek szállóikba átválokni, hogy részt vehessenek a magyar kormánybiztos és neje estélyén.

A hölgyek klubjában rendezte dr. Szögyény és neje ezt az estélyt, mely az ünnepélyek sorában nemcsak az első, de a legsikerültebb és a legkedélyesebb is volt. Esti fél kilenczre szülfölva volt a remek klubhelyiség minden terme. A díszteremben dr. Szögyény kormánybiztos és neje lekötelező szívélyességgel fogadták vendégeiket és mutatták be egyszeriben a

melléjük álló Francis kiállítási elnöknek és nejenek, kik minden alkalmat megragadtak, hogy a magyar nemzet iránt való rokonszenvéket kimutassák. Ez a szívélyes fogadtatás, a díszteremnek amerikai és magyar zászlókkal való díszítése és a szívhez szóló magyar nóták, melyeket egy cigányzenekar játszott az estély egész tartama alatt, no meg azután a buffet is megtették hatásukat. Magyarjaink olyan parázs hangulatot teremtettek az estélyen, hogy az, bár tartama a meghívón «fél kilenczről tízenegyig» volt hirdetve, éjfélt után kettőkor ért csak véget. Addigra az ilyen estélyeken szokatlan táncz is megindult és a boszont, lanciert csakhamar teljesen kiszorította a — csárdás, melyet az amerikai előkelő hölgyek is olyan tüsszel jártak, mintha nem is ez este tanulták volna. No de jó mesterük is akadt Kubik Béla és Papp Géza országos képviselőikben. Az amerikai hölgyekről szólván, megemlítjük, hogy az öltözékekben is túlnyomólag a fehér szín dominált, de azért fekete öltözékekben is sokan voltak remek ékszerekkel. A szeretetreméltóan bájos háziaszony valódi csipkével díszített remek fekete toilletet viselt, hajában remek gyémántdiadémmal, melyet természetes piros és fehér rózsák öveztek, a levelek zöld színével a magyar tricolort alkotta.

Vasárnap, szeptember 11-ikén a st.-louis-i kereskedők ligája, a Mississippire tervezett kirándulás helyett, a város környékére rendezett kirándulást. Nyolcz hatalmas nyitott automobil-omnibuszon előbb a városban tettek körjárat, azután a szinte végtelen világi kiállításra csodálattal meg. Ez a villaváros különben St.-Louisnak legszebb látványossága. Az alsóvárosban, a Mississipi partjainak közelében csak az üzletnegyed van, hol közvetlen a fényes kirakatokkal pompázó főutcák mellett, a legrendább, rettenetes piszkokjával visszatartó utcák vannak, nagyrészt néger lakókkal. Napirenden van a rablás és utonállás, nemcsak az esti, de a nappali órákban is ezekben az utcákban. Azért hát nem is nagyon igyekszik oda idegen, ha csak azért nem, hogy itt is meglássa azokat az ellentéteket, melyek Amerikában mindenütt találhatók. A rohamos fejlődés a végtelen egész sorát helyezi itt egymás mellé minden téren, de leginkább találjuk ezt az utcák külső képeben. Márványtölt és bronzölt csillogó felhőkarcolók mellett (St.-Louisban is egész sereg ilyen felhőkarcolozó áll már) ronda faházak. Fényes kirakatok előtt tromba, körültrótozott szálfakon valamelyik táviróttársaságnak a vezetőke. Sok helyen irgalmatlanul rossz kövezet, hogy azután a szomszéd utcában a legpompásabb aszfaltot járjunk. No, de félig-meddig jobb fajta ember nem is lakik az üzletnegyedben, ide csak dolgozni, meg színházat nézni jár. Az üzleti épületekben, felhőkarcolókban különben nincs is lakás, csak üzletek és irodák. Annál szebb azonban a villaváros, remek utcáival, pompás aszfaltjával, fasoraival és a házak előtt zöldelő gyepel. Ezer és ezer villa van itt egymás mellett, nemcsak nyári lakásul szolgálva, hanem az egész évben, mert kereskedők, iparosok, sőt alkalmazottak, munkások is, mind azon vannak, hogy akár saját házukban, akár bérlakásban, de ezekben a negyedekben lakjanak. Egy-egy ilyen házban egy-két, de legfőkébb négy lakás van csak. Minden lakás villamos és gázvilágítással s fürdővel van felszerelve, gazdag, szegénye egyaránt. Végtelen irtes területeken láttuk, hogy már építik, sőt nagy részben készen is vannak a remek utak, villamos vasutak, világítás — a jövő évben ott majd villasorok lesznek, boldogságára az ott lakóknak, kik így az üzleti élet fádalmáiból este hat órákor hazatérve, igazán élvezik az otthon adta nyugalmat. Délben üzletember, iparos nem megy haza, hanem röviden végez villásreggelijével az üzletben, vagy egy közeli vendéglőben. Otthon csak az első, kiadós reggelit és hat óra után az ebédet fogyasztják el.

Ezen a remek villanegyeden körülkocsizva, megcsodálva a pompás villák tisztaságát, változatoságát, a majd minden utcakeresztesénél épült templomok gyönyörű arányait (vagy százhusz templom van St.-Louisban s ezenkívül vasárnap még hatalmas sátorokban is tartanak istentiszteleteket), a városról mintegy tizenkét mérföldnyire fekvő «Glen Echo Country» klubba érkeztek, hol a vendéglátó kereskedői

liga vezetősége fogadta a vendégeket. Micsoda remek klubhelyiség ez! Semmi fölösleges pompa, de annál több a természet pompájából. Óriási park, remek erdőcsoporthozatokkal, mesterséges tavakkal, hol csónakáznak, terjedelmes mezőkkel, hol polót, tennist, base- és foot-ballt játszanak a klub tagjai, kik szabad napjaikon és óráikban ide kirándulnak, pihenőre, szórakozásra. A pompás reggeli után a kirándult vendégek nagyot pihentek a magas dombon fekvő egyszerű klubépület erkélyein és a fűben, élvezve a pihenést, mint még egyetlen napon sem, mióta Amerika földjére léptek.

Hétfőn, szeptember 12-én kezdődött meg az interparlamentáris kongresszus. A kiállítási terület központján, az ünnepélyek csarnokában volt a megnyitó gyűlés, inkább csak ünnepies bevezetője a tárgyalásoknak. A nemcsak arányainál fogva, de egyszerű, izléses díszével is gyönyörű szép, hatalmas teremnek óriási színpadján gyülekeztek az elnökök, míg a kongresszus többi tagjai és a nagy számmal megjelent vendégek a nézőtérre helyezkedtek el. A színpad elején három amerikai lobogó lengett, fehér szelyszövegre kifeszítve, fehér szalagokkal, ezzel a felirással: «Peace to all Nations!» (Béke minden nemzetnek!)

Dr. Gobat Albert svájci szövetségtanácsos, mint bizottsági jegyző mutatta be Barthold Richardot, az Egyesült-Államok kongresszusi tagját, ki a fogadtatás ügyeit és az előkészítés munkáját is intézte és kit a kongresszus — melyen 15 állam parlamentje volt képviselve — egyhangulag elnökövé választott. Az Egyesült-Államok elnökének, Rooseveltnek üdvözlését tolmácsolta ezután a washingtoni kormány első államtitkárának helyettese, mire abc rendben felhívták az egyes államok parlamenti kiküldöttjeit, kik hosszabb-rövidebb beszédben válaszoltak. Az angolok, amerikaiak angolul, a többiek francziául és angolul, részben némétül. Kivételt csak Gnevosz Vladimir osztrák-len-gyel tett, ki angolul kezdte, némétül folytatta, azután némi derütség közben lengyelül folytatta, hogy ismét némétül fejezze be üdvözlését. Apponyi Albert gróf mindenkit elragadó ékesszólással angolul beszélt, az összes szónokok közül a legnagyobb lelkesedést keltve. Első sorban a szónokok szólt az a fogadtatás, de szólott ez általánban a magyaroknak is, kiket különben is lépten-nyomon a legnagyobb szívélyességgel és lelkesedéssel fogadtak, már a mennyire épen az amerikai idegenekkel szemben kifejezésre tudja jutatni a lelkesedést. Hogy a magyaroknak szólott az amerikaiak legnagyobb lelkesedése, azt bizonyítja az a körülmény is, hogy a megnyitási ünnepélyen, a színpad hatalmas orgonája, miután előbb az amerikai himnuszt játszotta el — a «Star spangled banner» című dalt és nem mint nálunk tévesen hiszik és legutóbb a fiúmei ünnepélyeken is megcsélekedték, a «Yankee doodle»-t, — azután pedig néhány percznyi szünet után rázendített Kölcsey «Himnuszára»! A hogy a mi gyönyörűt Himnuszunk méltóságos akkordjái végigzúgták a hatalmas teremben, előbb a magyarok, azután ezt látva az összes jelenlők felállottak és álla hallgatták végig a remekül játszott Himnuszt. Végül pedig lelkesen tapsolt az egész közönség, mire a virtuóz orgonista még egyszer eljátszotta a magyar Himnuszt a nélkül, hogy folytatta volna a többi nemzetek himnuszának az eljátszásával. Könnyen elképzelhető, hogy milyen benső megindultságot és őszinte lelkesedést keltett magyarjainknál ez a nemzetünknek juttatott megkapó figyelmesség.

Ilyen körülmények között szívesen elnézték a magyarok a rendezőségnek azt az amerikai viselkedését, mely a vén Európában bizony zokon esett volna kongresszistáknak, kik megszokták, hogy tejbé-vajba fűroszszék őket. Hát bizony itt érvényesült az amerikai elv, hogy «Help yourself» — «segíts magadon, szolgáld ki önmagad», mert azon kívül, hogy szabad ellátás jutott a vendégeknek, mindenki azt tehetette, a mit akart. Programm, miegymás hasonló dolog nem volt, rendezőket sem lehetett látni. Föltételezték mindenkiről, hogy tudja, hova mikor kell jönnie, — punktum. És mert egyik-másik interparlamentáris gyöngén, vagy sehogy sem beszélt angolul, hát bizony néha kemény csatákat vívtak kuruczaink a keményfejű amerikaiakkal. Hja, úri nép vagyunk és

MAGYAROK A ST.-LOUISI KERESKEDŐK KERTI ÜNNEPÉLYÉN.

(Elöl az összes elnökök, gróf Apponyival; a háttérben az erkélyen: Mohay Sándor államtitkár, Lévy Lajos kivándorlási biztos, Háromy László, Rudnyánszky Béla, Zerkowitz Emil, Vermes Béla, Csathó Aurél, gróf Bethlen István, a lépcsőn Hock János.)

megszoktuk, hogy pénzünkért kiszolgáljanak bennünket, udvariasan, figyelmesen, a mit amerikai szállodaszemélyzetnél, pinczéréknél bizony hiába keresnénk. Megteszi kötelességét, inkább több, mint kevesebb lassúsággal, néha már szinte fölháborító közönyösséggel. Ehhez a miénknek még hozzá kellene szokni, de mire megszoknák, már régen otthon lesznek.

A kongresszus megnyitása napján délután, a „Board of Lady Managers” a hölgyek kiállítási bizottsága adott fényes fogadó-ünnepélyt a kiállítási területen levő helyiségekben, melyen, úgy mint *Szőgyény* kormánybiztosunk estélyén, az itt időző előkelő amerikaiak és idegen kintőségek, katonai és egyházi méltóságok is teljes számmal vettek részt. Este pedig *Francis* kiállítási elnök adott fényes vacsorát a vendégek tiszteletére. Itt ismét a magyarok aratták a legnagyobb diadalt, a mennyiben az egész közönség és az összes lapok közlései szerint gróf Apponyi angol felköszöntőjét követte a legnagyobb tetszés, a leglelkesebb taps. Rendkívüli hatást ért el beszédének azzal a részével, a melyben párhuzamot vont az Egyesült Államok és Magyarország között, kimutatva, hogy az ideális eszmék, a szabadság eszméjének védelmében a kis Magyarország teljesen egyenrangú az Unióval és századok óta a politikai lenyűgözések oceánjában épen Magyarország az a szigetje a szabadságnak, melynek partján megörvendeztettek és szívéig hatottak. Becsületes magyar szívének mélyéből azzal a kívánsággal

GRÓF APPONYI ALBERT ÉS A KERESKEDŐK ELNÖKÉNEK A ST.-LOUISI KERESKEDŐK ÜNNEPÉLYÉN.

dottság eszméjének az a diadala, melyet Amerikában találnak, és a melylyel épen az Egyesült Államok hatalmát, nagyságát is biztosították, az amerikai munkásnak szerencsés helyzete, önbizalma, becsületesség, egyszerűsége, megörvendeztettek és szívéig hatottak. Becsületos magyar szívének mélyéből azzal a kívánsággal

MAGYAROK ST.-LOUISBAN A FRANCZIA KORMÁNYBIZTOS KERTI ÜNNEPÉLYÉN.

(Pap Géza, mögötte Zerkowitz Emil, balra Vermes Béla, Rudnyánszky Béla, Urmányos Nándor.)

A ST.-LOUISI INTERPARLAMENTÁRIS KONGRESSZUS VEZETŐSÉGE.

(Dr. Mac Donnell newyorki képviselő, Broussard missouri képviselő és titkár, Barthold kongresszusi elnök, Gobat svájci képviselő, főtitkár.)

zárja beszédét: „Amerika, bizunk benned, szeretettel üdvözlünk! Aldjon meg az Isten!”

Kedden, szeptember 13-án folytatták a tanácskozásokat, melyek folyamán Apponyi gróf terjesztette elő *Pázmány* Dénesnek azt az indítványát, mely a genfi konvenczióhoz oly értelmű megváltoztatást célozta, hogy a tengeri háborúkban mellőztessék a robbantó aknákat és hasonló öldöklő, barbár hadiszereket. Élénk vita után gróf Apponyi, látva, hogy közben a minden áron békét teremteni kívánó interparlamentaristák közül epenséggel nem hajlandók ezt a békés irányzatú indítványt elfogadni, illetve nem akarva, hogy egy ilyen indítvány nem egyhangúlag emeltesse határozattá, az indítványt visszavonta.

Ugyanaznap délen Nyugat-Amerika legnagyobb lapja, a „Post Dispatch” rendezett a vendégek tiszteletére nagyszabású diszebédet, a tiroli *Alpesek* vendéglőjének nagytermében. A diszebéd folyamán több is, legelőbb *Francis* kiállítási elnök lelkes szavakban ünnepelték azt a „Hungarian boyt”, azt a magyar fiút, ki huszonöt évvel ezelőtől nehéz küzdelmekkel kezdte meg Amerikában kenyérkereső munkáját, ma pedig az amerikai Kelet és Nyugat legnagyobb lapjainak: a „World”-nak és a „Post Dispatch”-nak tulajdonosa, — *Pullitzer* — ki fáradhatatlan szorgalmával biztosította ezt a fényes sikert. Délután az angol kormánybiztos fogadta a vendégeket, de a hirtelen kerekedett zivatar alaposan megzavarta az angol kiállítási pavilonban rendezett fényes fogadást.

Ma, szerdán, szeptember 14-én a tanácskozások folytatása és befejezése volt, mire a *Desewffy* Arisztid háznapjai titkár lelkes buzgóságával és indítványára egybeállított emlékalbumot adták át a magyarok gróf Apponyinak. Gróf *Bethlen* István tartotta az üdvözlő beszédet, megköszönve Apponyi grófnak azt a lelkes készsége, melylyel a magyarokat eme hosszú útra elkísérte és a magyar névnek fáradhatatlan közreműködésével, tudásával, ékességével olyan hatalmas sikert biztosított. Mélyen meghatva köszönte meg gróf Apponyi a kedves meglepetését, boldognak mondvá magát, hogy kedves barátaival erre a nagy útra eljöhettek, látni, tapasztalni, egy nagy eszmét szolgálmi, hogy azután ha ismét hazatértek, a nemzet üdvére értékesíthessék mindazt, mit most tapasztalatokban gyűjthettek.

Ma este különvontakon Denverbe, onnét Coloradóba, majd visszafelé jövet Kansas Citybe és Omahán keresztül Chicagóba, Clevelandba és a Niagara megtekintésére utaznak a magyar vendégek, hogy azután néhány nap múlva ismét hazatérjenek Magyarországra. Ha az örök békét nem sikerült is megteremtleniük derék interparlamentaristáinknak ezen a kongresszuson sem, egy igazi eszményért lelkesedtek itten. A szabadság és a munka hazájában még fokozódott mindannyiuk kívánsága az áldásos béke örök zavartalanágáért.

Zerkowitz Emil.

SCHWEIDEL JÓZSEF TÁBORNOK EMLÉKSZOBRA.

Szabadságharcunk egyik vitéz tábornokának, *Schweidel* Józsefnek, az aradi vértanú egyikének, emlékszobrot állítanak szülővárosában, Zomborban. *Schweidel*, a ki 1796-ban született, katonai szolgálatát mint közhuszár kezdte meg a negyedik huszárezredben és részt vett a Napoleon elleni hadjáratokban. A szabadságharc kitörésekor őrnagy volt s a midőn ezredét Bécsből Magyarországra rendelték, Apponyi ezredes helyett ő vette át az ezred vezénylését és azt haza is vezette. E hazafias tettének jutalmul alezredessé nevezték ki s e minőségében részt vett a pákozdi és schwechati ütközetekben. 1849 május havában katonai parancsnok lett Debreczenben, utóbb Pesten, Szegeden és Arádon, szóval mindama helyeken, a hol a kormány székel.

A kormány lemondása után követte Görgeit s Világosnál ő is az oroszok és ezektől az osztrákok kezébe került. Felesége, *Bilinszky* Danicella báróné, a ki férje életéért mindent elkövetett, csupán a bitófától tudta megmenteni. Haynau kegyelméből október 6-án Arádon golyó által végezték ki *Schweidel*t.

A vértanú tábornok szülőházát pár évvel ezelőtt díszes emléktáblával jelölték meg a zomboriak. Rövid idő múltán pedig mozgalom indult meg, hogy *Schweidel*nek emlékszobrot állítsanak Zombor város főterén.

A szoborbizottság *Vértesi* Károly zombori ügyvéd és ismert író elnöke alatt alakult meg. Az emlékszoborra szükséges összeg Zombor város hazafias polgárságának áldozatkészsége folytán hamarosan összegyűlt és a bizottság a szobor mintázásával *Mátrai* Lajos György szobrászt, a budapesti magyar királyi iparművészeti iskola szobrásztanárát bizta meg, a ki nek avatott vésője alól került ki *Lásó* Miklós sirenleke, az első magyar bibliafordító, *Károli* Gáspár gönczi ércszobor, a győri Kisfaludy-emlék és *Széchenyi* István gróf soproni szobra. A művész fiával, ifjabb *Mátrai* Lajossal együtt készítette el a szobor mintáját, mely honvéd tábornoki díszben, álló alakban örökíti meg a tábornokot. Az arcz és alak mintázásához felhasználták az egykoru képeket és emlékeket, úgy, hogy a szobormű nemcsak minden tekintetben jellegzetes, de hű képmása is szabadságharcunk ez egyik hős tábornokának.

A szoborminta hivatalos bírálata és átvétele közelebb történt meg az alkotó művésznek az iparművészeti iskolában levő műtermében. Az átvételnél jelen voltak: *Vértesi* Károly szoborbizottsági elnök, *Fittler* Kamill bizottsági előadó, *Róna* József, *Ligeti* Miklós és *Tóth* István szobrászok, mint fölkért szakértők, s a vértanú tábornok családja részéről *Schweidel* Anna, a tábornok leánya, dr. *Balogh* Sándor 1848/9-iki honvédszázados, a tábornok veje, *Hegedűs* Gyuláné született *Balogh* Irén és *Schweidel* Irma, a tábornok unokái.

A szakértők és a család tagjai a szobormintát sikerültnek és a kivitelre alkalmasnak találták s a tervező művésznek elismerést és köszönetet szavaztak. A mintát nyomban *Róna* József ércöntő műhelyébe szállították, a hol most öntés alatt van.

A tábornok ércalakját természetből faragott stilszerű talapzatra helyezi a szobrász; e talapzatot most építik Zombor város főterén. Az emlékszobrot a jövő március 15-én leplezik le ünnepélyesen.

Dr. K. D.

HODOSSY IMRE BESZÁMOLÓJA.

Emlékező napja volt szeptember 25-ikén Kis-Szebennek, Sáros vármegye e kies városkájának. A kis-szebeni választókerület képviselője, *Hodossy* Imre ekkor számolt be választóinak az elmúlt esztendőben kifejtett politikai működéséről. Politikai eseményre avatta ezt a be-

számolt a szabadelvűpárt emez oszlopos tagjának nagy tekintélye, ünnepélyesség pedig a nagy számban idesereglett képviselők és megyei előkelőségek jelenléte.

A csöndes kis város képe már a kora délutáni órákban szokatlanul mozgalmassá vált. Csapatostól és családostól jöttek be mindenfelől a választók, a gubás tót atyafiak, míg az utcákat mindenfelé a házakon lengő, nemzetiszín lobogók tették színessé. Mindenből látni lehetett azt a lelkes örömet, melylyel a kis-szebeniek szeretett képviselőjük fogadtására készültek.

A máskor kihalt főútcán várakozással eltelt csoportok állodogáltak. A maga sajátos, tarka változatosságában képviselve volt a vidék minden népviselete. Himzett ingujjban, virágos börtüszőben feszítettek a nyalka parasztleányok, szárazarcú rokokójukat billegették a szőcske parasztleányok. Kurta pipájukat szíva élénk eszmecsere folytattak a falu bölcsei, a bírák, jegyzők és más effélék notabilitások. Azt hiszem egyik-másik ma politikusként érezte magát.

A falusi nép tarka csoportjába mint megannyi sötét pont vegyültek az intelligencia sötét kabátjai és a nők őszi toilletei. Az egész kép arra vallott, hogy ma ünneplőbe öltözött itt mindenki.

Délután három órakor indult el a különvont Eperjesről, a mely zsúfolásig megtelt a beszámolóra utazó vendégekkel. Erre a különvonatra szállt fel *Nagy-Sároson*, birtokának vasuti megállóhelyén *Hodossy* Imre is, *Láng* Lajos társaságában.

Három és fél órakor robogott be a lobogókkal és fenyőkoszorúkkal feldíszített kis-szebeni pályaudvarra a különvont. A pályaudvaron akkor már ember ember hátán tolongott. A zenekar rázendítette a Rákóczi-indulót és felhangzott az egybegyűltek lelkes éljenzése. A fogadáson jelen volt a város és környék értelmisége csaknem teljes számban, valamint a választók nagy tömege.

Az éljenzés csillapultával *Eiszelt Antal* kisszebeni polgármester szép beszéddel üdvözölte *Hodossy*t és a kíséretében levő vendégeket. Köszönetet mondott a képviselőnek, ki több mint 35 esztendeje — mint a törvényhozó testület legrégebb, legkiválóbb és legönzetlenebb tagjainak egyike — nemes jóindulattal képviseli a kerületet, mely büszke arra, hogy *Hodossy*t a magáénak vallhatja.

Hodossy megköszönte ezt a lelkes fogadást, mire az érkezők hosszú kocsisorban vonultak a beszámoló helyisége, a városi tornacsarnok elé. A merre a menet elhaladt, a város és környék népe állt sorfalat és lelkesen köszöntötte képviselőjét.

Erre az alkalomra idegyűlt a vidék számos urifogata. Ennyi toporzékoló paripát, sallangos kalpagot is ritkán lát együtt Kis-Szeben népe. A beszámoló helyisége előtt, a katolikus templom tövében csakhamar egész kocsitábor keletkezett, mely körül élénk tere-fere folyt a beszámoló helyiségéből kiszorultak körében.

A tornacsarnok is nemzetiszínű és városi lobogókkal s fenyőgalyakkal volt felékesítve. A terem háttérében dobogó emelkedett, a melyen *Hodossy* és kísérete foglaltak helyet. A tágas helyiség néhány pillanat alatt zsúfolásig megtelt választókkal. Az alkalmi elnök tisztelt

Bujanovics Sándor vállalta el és a szokott formáságok után *Hodossy* Imre a maga nemes, puritán egyszerűségével elmondotta politikai hitvallását. A beszámoló nyomán követte a hatás megnyilatkozása: a tömeg hosszantartó éljenzése és tapsvihara.

Utána *Harcász* Péter apátprépost méltatta hosszabb beszédében a beszámolót. Majd tót nyelven tolmácsolta annak tartalmát a jelenlevő tót ajkú választóknak.

Utolsóként *Bujanovics* Sándor mondott meleg köszönetet a beszámoló megtartásáért. Elhatározták, hogy gróf *Tisza* István miniszterelnököt táviratban üdvözlik. Legvégül ismét felhangzott a zajos éljenzés, a melylyel a választók szeretett képviselőjüket üdvözölték.

A beszámoló után *Hodossy* és az országgyűlési képviselők *Harcász* apát vendégei voltak, míg a sajtó képviselői számára a városi székében rendeztek lakomát, hol *Prokopovics* Béla ügyvéd vitte a házigazda szerepét.

Hodossy Imre a képviselők kíséretében hat órakor különvont Eperjesre utazott, hol báró *Ghillányi* Imre főispán házában vacsora volt a tiszteletére. Ezen részt vettek a beszámolóra megjelent országgyűlési képviselők, a választókerület főemberei és a megyei notabilitások nagy számmal.

A beszámoló jelen voltak: *Láng* Lajos, a volt kereskedelemügyi miniszter, báró *Feilitzsch* Artur, a képviselőház alelnöke, *Szentiványi* Árpád, *Vörös* László, *Schmidt* József, *Műmich* Aurél, *Bolgár* Ferencz, *Angyal* József, *Bornemisza* Lajos, *Brezovay* László, *Bujanovics* Gyula, *Gajári* Géza, *Lónyay* Géza, *Nagy* Sándor, *Semsey* Boldizsár, báró *Solyomossy* Lajos országgyűlési képviselők, *Feszt* Lajos, *Hedry*

SCHWEIDEL JÓZSEF TÁBORNOK SZOBRA. — Mátrai Lajos György szoborműve.

HODOSSY FOGADTATÁSA A KISSZEBENI ÁLLOMÁSON. — Belső: Antal polgármester üdvözléi Hodossyt.

Ernő, Öry Kálmán, Molnár Béla volt képviselők. Szarvas megye notabilitásai közül megjelentek: Bánó József, a képviselőház volt elnöke, Ghillányi Imre báró főispán, Palugyay Gusztáv nyug. kuriai bíró, Grynaeus Géza dr., törvényszéki elnök, Péchy Aurél táblai tanácselnök, Keczer Imre táblabíró, Kőszeghy József, Péchy Elemér és Pilszky Géza kamarások, Piller Kálmán kir. tanácsos, Bánó Aladár megyei főjegyző, Brühl Menyhért apát-prépost, Kovács Kornél gör. kath. kanonok, Ribóssy Kálmán kassai főügyész helyettes, stb. S. B.

A CSÁKTORNyai TANÍTÓKÉPEZDE JUBILEUMA.

Boldog emlékeztető Trefort Ágoston 1879. július 9-én állította fel a csáktornyai tanítóképző-intézetet s azzal a célzattal adta át rendeltetésének, hogy «benne különösen oly magyar tanítók képeztesse, kik a horvát és vend lakosok iskoláiban, mint e nyelveket értő egyének, a magyar nyelven való tanításra alkalmasnak».

Azóta 25 esztendő múlt el. E negyedszázad alatt az intézet működése közben soha egy percre sem tévesztette szeméi elől szervezőjének célját s 25 évi fennállása alatt negyedfél százra rúgó tanítói nemzedéket képezett, mely lelkesedésével és hazaszeretettel fáradhatatlanul munkálkodik a hazafias érzés terjesztésében, leginkább nemzetiségű vidékeken. Itt a határszélén valóságos védelmi bástyája a magyar kultúrának.

Hogy az intézet mennyiben felelt meg e 25 év alatt hivatásának, elég rámutatni arra a hazafias gárdára, mely a muraközi horvátság és a murántúli vendég iskoláiban, sőt tovább még a tótok és szerbek között is a magyar szó és magyar érzés terjesztésén buzgón fáradozik.

De rámutathatunk egy másik irányú hivatására is, mely szerint Horvátország területére is képesít magyar tanítókat, kik az itt elsajátított horvát nyelvi ismereteik alapján, — mely nyelv ezért kötelező tantárgya a képzőnek — jogosítványt szereznek arra, hogy a Drávától is alkalmaztassanak, a mint tényleg eddig is ezekből az ifjakból került ki javarésze azoknak, kik a társországokban szervezett államasági magyar iskolákban már évek óta mint tanítók működnek.

Sajátságos véletlen, hogy ép most, a jubileum évében, nyer nagyobb arányokat az intézetnek ez irányú működése azokban a tanítói állásokban, melyek a báni kormány engedélyével az ott tjonnan föllállított vasuti, puszta, ev. ref. és a többi magyar magániskolákban, az ottani magyarság kérésére szerveztettek — azoknak a magyar honfiaknak a megmentésére, kik a magyar birodalom déli felében legkivált ennek szlavóniai részében letelepedvén, első sorban

ez iskolákban találják meg nemzetiségük föntartására egyedüli támaszukat.

Érthető tehát a kormányok gondoskodása, melyet az intézetel szemben mindenkor tanúsítottak s érthető a növendékek hálája, mely a szeptember 7-ikén lefolyt jubileumon oly igaz melegséggel megnyilatkozott.

A képezdét 25 rendes növendékekkel 1879 szeptember 20-ikán nyitották meg a Zrinyi-vár második emeletén. Itt majdnem egy évtizeden keresztül — 1889 február végéig — maradt, míg jelenlegi helyén, a Rákóczi-utcában nem helyezték el. Itt áll mostanában egy, a város által felajánlott 12 holdas területen, körülveve tágas, szép parktól s faiskolával, konyhakerttel, szőlőteleppel, gazdasági udvarral, szántófölddel kibővítve.

Az épület, melynek építéséhez a város 30 ezer forinttal járult, eredetileg 47,506 forintba került, de később nagy költségekkel kibővítették: új tornacsarnokkal látták el, méhessal, gazdasági épületekkel, stb., majd pedig a folyó évben 140,000 koronát vett föl költségvetésébe a kormány, hogy az intézetet a modern követelményeknek megfelelőleg alakítsa át, illetőleg egészítse ki.

A nagyszabású jubileumi ünnepélyen a minisztert Csertán Károly, Zala vármegye népszerű alispánja képviselte; részt vettek benne továbbá Ruzsicska Kálmán dr. kir. tanfelügyelő, a zalavármegyei ált. tanítótestület küldöttsége Szalay Sándor elnök vezetésével, a muraközi tanítói járáskör, városi testületek, hatóságok, hivatalok, katonaság, a hazafias muraközi párság képviselői s a volt tanítványok, kik száznál többen jelentek meg a jubileumon.

Az ünnepély már szeptember 6-ikán délután vette kezdetét az intézet első igazgatója, Bárány Ignác sirjának megkoszorúzásával. Szeptember 7-ikén hálaadó Tedeum után Vargha Tivadár gyöngyösi igazgató koszorúzza meg a Zrinyi-emlékoszlopot; innen a Zrinyi-várat keresték föl, a hol Huzjak Lukács bajai tanítóképzői tanár emlékezett meg az intézet első otthonjáról. A tulajdonképeni ünnepély az intézet tágas tornacsarnokában folyt le, a hol az elhunyt két igazgató, Bárány Ignác és Samu József arcképeit leplezték le s elhelyezték az ő működésüket megörökítő márványtáblákat Csizsár József zalaegerszegi és Poredus Antal nagykanizsai tanítók beszédei kíséretében. Az intézet volt növendékei nevében Brauner Lajos

KISSZEBENI TÓT LÁNYOK A TORNACSARNOK ELŐTT.

Balogh Rezső fényképe.

GYÜLEKEZÉS A TORNACSARNOK ELŐTT, A HOL HODOSSY BESZÉDÉT TARTOTTA.

HODOSSY IMRE BESZÁMOLÓ BESZÉDE KISSZEBENBEN.

KISSZEBENI VÁLASZTÓK.

csáktornyai s az első tanfolyamosok részéről Honfi Lőrincz zrinyifalvai tanító tűzött egy-egy szalagot az intézet millenniumi zászlajára. A képezde történetét Margitai József igazgató olvasta fel. A megnyitó beszédet a kir. tanfelügyelő mondta, üdvözölve a kormány képviselőjét s hódolva az intézet szellemének és intenczióinak; utána az alispán szólt s tolmácsolta a miniszter üdvözlését a jubileum alkalmából, mit az egybegyűlt tanítótestület távirati üdvözlésére utóbb maga a miniszter is sürgönyileg megújított azzal, hogy «a virágzó intézet további működéséhez is sok szerencsét kíván.» Zrinyi Károly.

A BELGRÁDI KIRÁLY-NAPOK.

Üti karcolat.

I.

Fütyölt a budapesti házak felett az őszi hideg szél, szakadt az unalmas eső aznap délután, midőn két hete a postás egy nagyborítékú hivatalos, lepecsételt levelet tett elibém, mely a szerb királyi czimerral volt díszítve. Borítékán már messziről lehetett olvasni, hogy a levél küldője a «szerb királyi udvari marsalli hivatal». A levél belseje egy fényes kartonon Ő Felsege a szerb király meghagyásából nemre szóló meghívó volt, azon tartalommal, hogy nőmmel együtt f. é. szeptember hó 9-ikén, azaz 22-ikén este 9^{1/2} órakor a királyi udvari ünnepélyes fogadtatáson legyünk szívesek megjelenni. A nagy levéllel együtt jött még két kisebb levél is, egyik a szerb király egy bizalmas emberétől, melyben tudósít engem arról, hogy az udvarnál számítanak a jövetelemre és ennél fogva részemre jó helyek vannak fentartva a templomban a koronázási szertartás tartására, valamint a színházban az ünnepélyes előadásra és végre a katonai díszszemlére. A másik levélben meghív engem családostól vendégül Sztaics unokáncsém, Belgrád legelőkelőbb könyvkereskedője.

A rögtönözött családi tanács azt határozta, hogy nem illik ilyen meghívókat el nem fogadni és másnap már meg volt a külföldi útvél s megállapítottuk, hogy kényelem miatt a szombati orsovai hajóval Belgrádba utazunk.

Hétfőn reggel három órakor kötött ki a hajó a szerb parton. Zimonyban a határrendőrség megnézte útlevelemet, a szerb rendőrség nem törődött az utasokkal, mikor a hajót elhagyták. Az álmos szerb vámőrök csak formaszzerű kérdést intéztek hozzánk: vajjon nincs-e az uti podgyászunkban elvámolandó portéka, s azzal bocsátottak tovább. Szívvel köszönetet mondunk vendégszerető házigazdánkknak, midőn pompás úri házában kényelmesen elhelyezkedtünk, mert másutt ugyan szállást már nem is kaptunk volna, mivel minden helyet hetekkel előbb lefoglaltak egész Belgrádban az idegenek, a kik messze országokból is ide sereglettek.

A koronázási ünnepélyt összekapcsolták Szerbia százéves felszabadításának ünnepélyével, hogy együtt ünnepelhesék a hős Kara Györgye voszd (vezér) emlékét unokájának, I. Péter királynak megkoronázásával. Ezen állampoli-

I. PÉTER SZERB KIRÁLY.

tikai ünnepélyeket élénkítették még a délszláv orvosok és délszláv egyetemi ifjúság kongresszusával, ezenkívül a délszláv művészek kiállítását is rendeztek ugyanezen időben.

Az orosi kongresszus és műkiállítás ünnepélyes megnyitása már vasárnap délelőtt megtörtént a király és Szerbia vezérférfiai jelenlétében. Az összegyűlt 250 cseh, horvát, szlovén, bolgár és szerb orvos között jelen volt néhány európai hírv. cseh egyetemi tanár, a horvátokat a legkiválóbb zágrábi orvosok képviselték.

Engem inkább a művészek kiállítása érdekelt. A kiállítás, kivéve egynehány jelentéktelen szobrot, csupa képekből és rajzokból állott, melyek nyolcz kisebb és egy nagyobb teremben voltak elhelyezve. Ösmertem már a bolgár fes-

tők képeit még a párisi kiállításról, a horvát festők képeit Zágrábról; kíváncsiságot az alkalommal csak a szlovének költötték fel, a kik többnyire plainairisták. Kiváló alkotást azonban nem igen láttam a kiállított képek között. Kár, hogy a kiállítás rendezésére csak egy hónapnyi idő volt s a rendezők nem tudtak ily rövid idő alatt se Bukovác, a genialis horvát festő, se a szerb Teodorovics, Jovanovics, Predics festők annyi kiváló képei közül egyetlen egy nagyobb alkotást sem megszerezni a kiállításra. A szerbek közül leginkább Krsztics, Vukanovics, Murat történelmi tárgyakat sikerrel mutattak be. A tanuló akadémikusok külön termében volt egynehány igen csinos kép, mely szép reményekre ad jogot.

Künn kellemetlen esős idő volt s ezért az összesereglett idegenek csak futólag nézték meg az utcák és házak szerény, de csinos díszítését s inkább siettek a kiállítás terméibe szaraz menedéket keresni. A termek zsúfolva, telve is voltak és a tömegben a szláv nyelveken kívül sűrűn hallatszott magyar, francia, sőt angol szó is. Délután azután lecsendesedett a szél, az eső is inkább őszi ködre változott s az utcák újra megnépesedtek.

A hétfői napot, a koronázási ünnepélyek előestéjét, az akadémiai ifjúságnak a színházban rendezett kitünően sikerült hangversenye zárta be. Szépen s hatással énekeltek külön karokban szerb, bolgár, horvát és szlovén egyetemi hallgatók, egy bolgár kisasszony pompásan zongorázott, egy szlovén énekesnő szépen énekelt kedves dalokat és azon felül előadták még egy török háremben játszó szindarabnak egy jelenetét. Leginkább tetszett Sztójánovics Péter ifjú hegedűművész előadása. Sztójánovics budapesti fiú, a kit évek előtt Brankovics pátriárkha képeztetett ki, és a ki jelenleg mint zenetanár Bécsben működik, hol egy zeneszerzőjével nagyobb pályadíjat is nyert.

A hangversenyen jelen volt a király is a trónörökösrel, s megjelenésekor a közönség föllállva, lelkes ovációkban részesítette.

II.

Kedden, a koronázási ünnepély tulajdonképeni kezdő napján délelőtt a szerb tudományos akadémia a szkupstina épületében díszülést tartott, melyet a király és nagyszámú előkelő közönség jelenlétében dr. Lozanics Szimó elnök nyitott meg. Utána Sztójánovics tanár tartott előadást Szerbia 1804-iki szabadságharcáról. Midőn az előadó felolvasása végén Karagyorgye vezér érdemeit esetele és unokájának, Péter királynak hosszú, dicső uralomát kívánt, az egész közönség hatalmas «szlava» és «zsivió» kiáltásokba tört ki.

Az akadémia díszüléséből a király egy pár házzal tovább hajtatott, hogy ünnepélyesen megnyissa a «szerb föld műzeumát» és annak ritka szép ethnografiai gyűjteményét.

Ezen ünnepélyek alatt elérkezett a dél s az idegenek csoportosan siettek egyik vendégülből a másikba: kaphatnak-e betevő falatot. A ki nem juthatott rendes ebédhez, szerencsés volt, ha egy rakás «csevapocsis» (nyáron süttött juh-, marha- és sertéshús darabkák) vagy egy tál «gyuvece»-hez (rizsszel, paradicsommal kevert

A BANYIZAI KATONAI SZEMLE NÉZŐKÖZÖNSÉGE.

FALUSIAK A BANYICZAI KATONAI SZEMLETTÉ NÉZVE. — Balogh Rószó fényképe.

párolt sertésbűs) juthatott, melyeket szerb sörrel leöntött.

Három órakor már özönlött a nép a királyi lakról a vasuti állomásra vezető utakra, hogy ott sorfalat képezzen és a ködös őszi hidegben az első látványosságban, a montenegrói trónörökös ünnepélyes fogadtatásában gyönyörködhesen.

A sok ezer néző között feltűnt egy nagy csapat torontáli ember, ha nem csalódom kikindai szerb parasztok, — hatalmas termetű, szép alakok, fekete posztóruhába öltözve, magyar eszakkal a lábukon és nagy posztókalapokkal a fejükön. Ezekkel mintegy kellemes ellentétet képeztek a szerbiai Pirót-vidék parasztjai hófehér szürszövetű, festői szabású öltözetükben, rikító széles vörös övükkel. Egy szép arcú és hatalmas, koromfekete bajuszt, óriási termetű ember volt köztük a vezér, mert ő tartotta a piroti nagy csoportját együtt a hullámzó sokaságban is.

Félhatra járt már az idő, midőn a belgrádi vár felől ágyúlövés hallatszott, jelül annak, hogy megindult már a királyi palotából az ünnepélyes menet, mely a királyi koronát és a koronázási jelvényeket az érseki templomba viszi. A templomban akkorára már összegyűltek az ország nagyjai, miniszterek, államtanácsosok, főbírák és számos meghívott idegen vendég. Az első ágyúlövés után nem sokára hallatszott a «Terázia» — a királyi lakhoz vezető főutca — felől harsány trombitálás is, utána katonazene, mely a régi Karagyorgye-induló játszott. Legelől jött lőháton Rajkovic alezredes, az ünnepély főrendezője; utána az altiszti iskola fiatal növendékei, majd egy kocsiában Czervovic, Belgrad rendőrfőkapitánya, kísérvé egy szakasz lovasrendőrtől, ezután Glavinic belgrádi főpolgármester jött egy kocsi Valtrovic tanárral, az ünnepélyes bizottság elnökével. Ezeket négy, hosszú trombitákat fúvó hírnök követte, utánuk pedig a testőrhuszárok szakasza lovagolt.

A néző sokaság hatalmas «szivio» kiáltásokkal fogadta a királyi testőrök dalias kapitányát, Okanovic Dragisát, a ki két lovastiszt kíséretében vitte az új királyi koronázási zászlót. Most következett lassú, ünnepélyes lépésben az első udvari díszkocsi, gyönyörű Orlov-féle, koromfekete fogattal, melyben sok érdemjellel díszített vörös egyenruhájában Grucis tábornok miniszterelnök, térdén a királyi koronát tartva, Sztojancovic a szerb szkupstina elnöke egy vánkoson térdén tartotta a királyi keresztet almát. A második udvari kocsihoz hozta Putnik tábornok hadügyminiszter a királyi jogart, mellette pedig Velimirovic Péter, az állami tanácsos és alelnöke térdén összehajtván tartotta a királyi prémes palástot.

A díszkocsi mellett gárdatisztek lovagoltak. Az ünnepélyes menetet a királyi lovastestőrök egy szakasza zárta be.

Velimirovic tanácselnök észrevett engem a nézők között s mosolygva barátságosan intett. Látván Velimirovicot ma ilyen kimagasló ál-

lásban és díszes szerepében, önkénytelenül visszagondoltam az 1877. évről, midőn Velimirovic Péter, akkor csak a krajeváci állami fegyvergyár igénytelen mérnöke, az ottani munkások szociális lázadása után feltűnt nálunk, Ujvidéken mint politikai menekült, közbenjárásomra alkalmazást nyert előbb az újvidéki folyam-mérnökségnél, később pedig az államvasutak építkezésénél. Ki hitte volna akkor, hogy Velimirovic húsz év múlva Szerbiának közlekedési minisztere, később miniszterelnöke is lesz, és hazája történetében oly kiváló szerepet fog játszani!

A koronázási jelvények az ünnepélyes felszentelés után az érseki templomban díszországgal maradtak, a menet pedig a királyi zászlóval az élen ismét a királyi lakba tért vissza.

III.

« Szeret az Ur Istén is a királyunkat! » szolt szeretetreméltó háziasszonyunk, midőn szerdára virradva, reggelire hívott bennünket, — néztek, már nem esik az eső!

A nap ugyan még nem sütött, de minden jel arra mutatott, hogy az eső nem fogja zavarni az ünnepélyt.

Belgrad utcait már hajnalban tele voltak vidéki néppel, melynek nagy része csak ma éjszaka érkezett az ország legtávolabbi vidékeiről a fővárosba. Volt Belgradban máskor is nagy ünnepély, voltak kirendelt küldöttségek azelőtt is, de a mint engem biztosítottak, — a mostani nagytömeg ezuttal önkéntesen sereglett ide, hogy lássa a koronázást, melyet csak is a történelemből ismer. Dusan császár óta — és annak már majdnem hatszáz éve — szerb királyi koronázás nem volt. A királyi laktól az érseki templomig vezet, zászlódszibe öltözött utczákat cserfalombokból font zöld szalag övezte s majdnem minden ház homlokán, minden bolt kirakatában ott volt a király arcképe. Egész Pirót ide küldte híres szönyeget, hogy feldisznák a gazdagok palotáit. A nép hemzseg az utcán, mindenki látni akar, de senki nem tolakodik.

A rendőrség csendes kérelemmel tartja fenn a rendet az egész vonalon. Pont nyolcz órakor reggel indult meg a koronázási menet a királyi lakból a megállapított rendben. A király egy pompás hófehér arab ménen ül, piros tábornoki egyenruhában a Szent Lázár-rendjél a mellén. Utána jön Montenegro trónörököse, Danilo herceg, aranytól ragyogó nemzeti öltözetben. A herceg mellett két unokatestvére, a szerb király fiai lovagoltak. Utánuk következtek a szárnységedek és a vezérkari tisztnek egész raja. A tisztetek után lovagolt a királyi testőrségnek első szakasza. A kocsiort két dzsidás megnyitja, utánuk következnek a négyfogatú és a Daumont díszkocsi, melyben a montenegrói trónörökös, egy gyönyörű szép szőke, a fiatalágtól viruló asszony ül, ékszerrel gazdagon díszített montenegrói népviseletben, mellette a király leánya, Helena izléses francia ruhában. A második kocsiiban ül még a királynak nagynénje, Nenado-

vics asszony a 10 éves Karagyorgyevics Pál herceggel, a belgrádi közönség kedvezésével. Az udvari kocsiakat hosszú kocsiok követi, telve udvari méltóságokkal és előkelőségekkel.

Az egész útvonalon katonaság képezett sorfalat, valamint a különféle küldöttségek, egyletek és a belgrádi iskolák ifjúsága. A «szivio» kiáltások betöltötték a levegőt és midőn megindult az érseki templom tornyán Belgradnak a legnagyobb harangja, mindenki tudta, hogy a király immár a templomba érkezett.

A király volt az utolsó, a ki a templomba lépett; ekkorra már, a kik csak beléptijegyekkel bejuthattak, mindnyájan elfoglalták kijelölt helyüket. Baloldalt az «ikonosztás» (oltár) előtt álltak az európai államok képviselői és küldöttségei, átellenében jobboldalt pedig Montenegro és Bulgária küldöttsége a királyi család tagjaival együtt.

Jovanovic István képviselőtársamnak, nekem és családjaiknak a tágas templom baloldalán jutott hely, mindjárt az első sorban, a diplomaták közelében s csak öt lépéssnyire álltunk a királyi trónustól.

A templomhajó közepén, a hol rendes körülmények között az «ambon» (kerek emelvény) szokott állni, ez alkalommal négyszögletes, három lépcsőszerű emelvény volt felállítva és piros posztóval bevonva. E felett emelkedik a négy fehér kőféjú sással díszített oszlopon nyugvó baldachin; az emelvényen van felállítva a királyi trónja.

Fél kilenczkor lépett ki az oltárhoz a metropolita, kísérvé az összes szerbországi püspökök, valamint 24 világi pap és diakon által. Valamennyien vadonatúj díszes miondóruháiban (a püspökök és diakonok fehérben, a többiek rózsaszínűben), a templom nyugoti részében, a bejáratnál várva a királyt, a ki nem sokára meg is jelent. A király a papok éneklése mellett belépett a templomba és helyet foglalt a trónon.

Azonnal megkezdődött a koronázási szertartás. Az evangélium olvasása után a hadügyminiszter ányujtotta a királynak a palástot, a melyt magára öltött, ezután a miniszterelnök adta át a koronát, a skupstina elnöke pedig a kormány-pálczát és az ország almáját. A király föllette a koronát, a kormány-pálczát jobbjába, az ország almáját pedig balkezébe véve, ismét leült a trónra. A koronázási jelvényeket a metropolita egyenkint megáldotta és imádság kíséretében a királynak adta át. Ezek után következett az ünnepélyes Te Deum, melyet a nagy ünnepélyes érseki mise követett.

A király a mise után szép napfényes időben visszatért a kónakba, koronájával a fején, a joggal a kezében és bíborszínű palásttal a vállán. Szeret nepe dörgő örömköltésai között, hogy palotájában fogadja nepe hódolatát és az európai hatalmak képviselőinek üdvözlővonalait. A királyi koronázás legnagyobb rendben folyt le, a nélkül, hogy egyetlen baleset megzavarta volna. A gyűjteményben a terjedelmes anyag «Istenről, hazáról», «A tűzhely körül», «Erdőn, mezőn», «Dalok», «Tanítói versek», «Képek az életből» és «Történetek» című szakaszokra van osztva; kár azonban, hogy nincs tartalomegyezmény. A könyvet az Athenaeum adta ki; ára 2 korona 40 fillér.

Popovic V. István.

AZ OROSZOK MENEKÜLÉSE A VAFANKAUI CSATA UTÁN.

A kelet-ázsiai háborúban igen nagy szerep jutott a vasutaknak is. Nem csak annyiban, hogy kivilált szereknek szállítására rendkívüli mértékben használják, hanem vesztett esaták után a menekülésre is, a hol csak lehet, igénybe veszik. Így például a liaojangi nagy csata után főképp annak közönszöhetése Kuropatkin, hogy a sebesültek s a hadiszerek nagy részét japán kézre nem került, mert a Mukden felé vezető vasut birtokában maradt. Szintén nagy szerepet tett a vasut Vafankauánál is az oroszoknak, kiket itt Oku tábornok tett tönkre. Itt is tömérdek oroszok sikerült a vasuton északi irányban elmenekülni.

Képnik is azt tünteti fel, a mint a rendkívül véres csata végén az orosz tiszték és a táborban volt hirlaptudósítók egy várakozó vonatot megszállnak, hogy azon a japán golyók hatásköréből minél előbb kiejtsenek.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Evlia Cselebi magyarországi utazásai. A legnevezetesebb régi utazók egyike volt a török Evlia, előkelő származású férfi, a ki egykor IV. Murad szultánnak apródja is volt. Ellenállhatatlan vágóúrástól ösztönözötve, három világrészben — leginkább a török seregeket kísérvé — nagy utazásokat tett s 1660—1664. évig Magyarországot és Erdélyt is bejárta, sokszor maga is részt vevén az ütközetekben, majd pedig diplomáciai küldetésekben járva el. A mit útjaiban látott, tapasztalt, azt le is írta egy tíz kötetre menő munkában. E munkájából azonban sokáig csak pár kötet volt ismeretes, a többi már elveszettnek hitték, midőn néhány évvel ezelőtt az egész munka kéziratát szerencsésen előkerült a Pertes basa-féle könyvtár kéziratok között. A nagy munka egész hatodik kötete Magyarország és Erdély leírását tartalmazza s hogy e kötet nyomtatásban is megjelenessen, azt a Magyar tudományos Akadémia anyagi segélye tette lehetővé; ugyancsak az Akadémia megbízásából e kötet tartalmaz most dr. Karácson Imre magyarra fordította. A könyv tartalma rendkívül érdekes s egész új világot vet a XVII. századbeli hazai állapotokra.

Evlia Cselebi nem csak gondos és élesszemű megfigyelő, hanem kiváló élelénk tollú író is, a ki csak ritkábban követi a keleti írók ismeretes túlságosan sallangos, virágos imrodorát, mely miatt munkájuk tartalma sokszor komolyan nem vehető vagy értelmetlen; csak akkor csap át ezek ösvényére, mikor a seregek számát emlegeti s midőn egy-egy elfoglalt vár éjgy nyalós bástyáiról beszél, holott aztán kitűnik, hogy ezek a retentő erősségek tulajdonképen galyakból voltak szövény mődjára fonva. Sok becses statisztikai adatot is szolgáltat Evlia, kivált a török hivatalnokok fizetéséről, a várak felszereléséről, a mit mindenütt gondosan és részletesen feljegyez. A fordítás lehetőleg szószertit ragaszkodik az eredetihez, a mi tudományos értékét csak növeli, de gondja volt a fordítónak arra is, hogy a homályosabb kifejezéseket felvilágosító magyarázatokkal kísérje. Az 547 oldal terjedelmű kötet a Magyar Tudományos Akadémia kiadásában jelent meg s ára 10 korona.

«A magyar költészet kis kincsesháza», népszerű kiadványra összeállította Endrődi Sándor. Az ugyancsak Endrődi Sándor által összeállított «Magyar költészet kincsesháza» már tíz év óta közkezen forog s úgy a nagyközönség, mint az iskolai ifjúság körében nagy hatással terjeszti költészetünk ismeretét. Most hasonlóan derék munkát végzett, mikor a népköltészet számára adott ki egy gondosan összeállított anthológiát. Régibb s újabb költészetünk legszebb gyöngyéből válogatta össze azt, a mi a népköltészet gyermekének s általában a nép eszmeköréhez illő s a mi számukra érthető és élvezhető. Ilyen anthológiának eddig nem volt s így a kis munka hízogot pótol; falusi népkönyvtárak s iskolai könyvtárak ép oly hasznát vehetik, mint az egyesek; kiválóan alkalmas szavalókönyvnek is. A gyűjteményben a terjedelmes anyag «Istenről, hazáról», «A tűzhely körül», «Erdőn, mezőn», «Dalok», «Tanítói versek», «Képek az életből» és «Történetek» című szakaszokra van osztva; kár azonban, hogy nincs tartalomegyezmény. A könyvet az Athenaeum adta ki; ára 2 korona 40 fillér.

Nemzeti Színház. Szeptember 26-ikán végre, sok évi várakozás után előadták a híres francia költő, Rostand hasonlóan híres verses drámáját, a «Cyrano de Bergerac»-ot s a darab rázáfolt azokra, a kik bemutatását eddig halogatták: fényes sikert aratott.

A közönség érdeklődve, több helyen fölkelte nézte a hetyke, szellemes, éles nyelvű és még élesebb kardú, legyőzhetetlen, nemeselelkű, igazságért és becsületért élő-haló költő-lovagot, a kinek egyedüli, de végzetes tragikai hibája a csunya nagy orra. Ezért mond le a szép és szellemes Roxán iránti szerelméről s megtudva, hogy ez bajtársát, a szép, de ügyetlen, sőt együgyű Christiant szereti, odaadja ennek a saját ragyogó szellemét, költői tehetségét. Szerelmes leveleket ír Christiant nevében, betanítja áradozó ömlengésekre, az éjszaka homályában ellenállhatatlan szenvedélyvel tele töltött szaval az erkélyen hallgató hölgynek, megölti az ő szivét is forró szerelmmel Christiant iránt, elmés csellel lehetővé teszi, hogy a szerelmeseiből házaspár lehessen. Szóval a maga szellemével másnak hódítja meg azt a nőt, a kit szeret, még pedig annyira, hogy végül Roxán Christiantnak már nem a szépségét, csak a lelki-két, szellemét szereti. Ez a csatateren derül ki, Armas várának ostrománál, a hova Roxán híven követi férjét. Cyrano megtudva a szeretett nő-

A CSÁKTORNyai ÁLLAMI TANITÓKÉPZŐ INTÉZET.

nek ezt a vallomását, már-már megvaljja, hogy Christiant szép leveleit ő írta, költői vallomása 6 tanította be, szóval óvé a lélek, melyet Roxán annyira szeret, de ekkor Christiant halálos sebbel hozza vissza a csatából s neje karjai közt meg is hall. A halott bajtárs emlékét pedig nem sértheti meg a vallomással, inkább hallgat és szenved örökre. Tizenegy évig pontosan, hűségesen látogatja a kolostorba vonult, csakis gyászának élő Roxánt, éleszti benne a meghalt férj iránti kegyeletet, mulattatja, újdonságokat mesél neki, tréfál az apáczákkal s elrejtí szive sebt. Szegénységben, sőt nyomorban él, csipős nyelve miatt tömérdek az ellensége, de ő nem bánja, a gazságot, a hazugságot, az ostobaságot ildózi mindhalgál. A milyen volt élete, olyan a halála is: a harcok győzhetetlen vitézét, Apollo kegyeltjét egy ablakból lehullatott fahasáb sebesíti halálra. Érezve végét, elvonsozolja beteg testét Roxánhoz, elfogja a vágy, hogy mindent megvaljjon neki. Meg is teszi és meghal. «Egyet szerettem s kettőt veszték el» — sohajt fel Roxán s az utolsó szó, mely Cyrano ajkán elhangzik: «a becsület».

A darabot a budai szinkörben s a vidéken is sokat adták, Abrányi Emil fordításában is sokan olvasták. Ezért nem megy igazi újdonság számba. Hogy mégis nagy hatása volt, ez úgy érdeme a darab biztos drámai fölépítésének, a cselekvény változatos, fordulatok, friss humorral, csipősködő gyönyny, szenvedélyes szerelmi hével, komor drámai mozzanatokkal váltakozó mentének, alapszámban kissé csinált, de tetszetős és megható romantikájának, pompás, szellemes és finom díkezőjének, — szóval a költőnek magának, mint a valóban kitünő előadásának. Pethes Imre, a ki a főszerepet játszotta, e páratlanul nehéz, sokoldalú, az előadási képesség rendkívüli terjedelmességét megkiváló szerepet egészében igen jól adta. Egy-egy részletet nagyon is kiemelt az egységes egész rovására, egyet-mást el is ejtett, az érzelmes hűv tolmácsolásában győnőbb volt, mint a Cyrano hetykeségét, szellemességét bemutató jelenetekben, szóval játéka nem volt teljesen egyenletes, de a művészi munka, melyet végzett, megérdemli a teljes elismerést. Az utolsó felvonásban pedig játéka igazán művészi magaslattal állott. Pethes nagyot nőtt ezzel az előadással. Mivel az egész darabot ugyszólván teljesen Cyrano szerepe tölti meg, a többi szereplőknek kevés alkalomuk van a tapsok artatására, de kisebb szerepeikben mind mind, különösen Lenkei Hedvig, Rózsavölgyi, Ivánni, Mihályfi megfélelt feladatuknak. A rendezés kitünő, a kiállítás most párdát ritkítónan díszes. A Nemzeti Színház most kezdődött idényére jó jel ez a teljes sikeri első bemutatás. s. a.

Magyar színház. Bébé hercegnő. Operett három felvonásban. Írták: Decourcelle és Berr. Fordította Mérei Adólf. Zenéjét szerzte Louis Varney. Igazi francia operett ez. Kedves ötletekben, de sikamlóságokban is bővelkedik. A zene minden tekintetben elsőrangú operettzene. Fülbeécsző dallamai mindenkit elragadnak, de népszerepre minden kiváló-sága mellett sem tarthat számot. A darabnak meséje ez: Bébé hercegnő, a litván király leánya már szeretőt, ha megtartanák esküvőjét Kurland herceggel, a kivel még gyermekkorában gyertyéket el. Zsigmond, a vőlegény, már tizenegy év óta szőrazkó Párisban a félvilág társaságában és a legkisebb gónjja is nagyobb annál, mint hogy visszaterjen Litvániaba, megnősül. A kis hercegnő elhatározza, hogy Goliáttal, hű szolgálójával és Bo-

leszlávval, a párisi viszonyok szakértőjével, Párisba megy és megmeleti jegyesét. A francia fővárosba érkezve, a hercegnő szobaleányának és Goliát szolgáinak szegődik el abba a szállóba, a hol a herceg lakik. Bébé grizetnek öltözve, elriasztja a herceg egy előkelő barátját. A herceg abban a hiszemben, hogy kokottja tette ezt, szakít ezzel. Most Bébét akarja szerezni övé tenni, de ez visszautasítja, fel-fődi előtte kiletét és hazautazik társával. A herceg is hazasiét, a király megbocsát neki és megkapja Bébét. Az előadás jó volt. Kormai Berta (Bébé), Keleti Juliska, Ráthonyi (Goliát), B. Szabó (Zsigmond), Heljai (Boleszláv), Giréth (király) s a többi szereplő is kített magáért. K—ő.

Zenészetű pályadíj. A Zichy Géza gróf alapította zenei pályadíj bíráló bizottsága Gobbi Alajos elnöklésével tartott ülésén szeptember 27-ikén elhatározta, hogy a négyszáz koronás pályadíjat a «Rákóczi Ferenc» és az «Isten áldd meg» jelű pályamunkák között osztja meg. A jelűs levélkéket felbontásakor kitűnt, hogy az előbb említett mű szerzője Siklós Albert, az utóbbi pedig Demény Dezso. «Tilike» jelű műve munkája díszesített nyert.

Műkiállítás Szolnokon. A tiszaparti Szolnok város a jellemző magyar vidékénél és népviseleténél fogva kedvelt helye a festőknek. Itt szerzett benyomásaival vált hirnevessé a negyvenes években magyar életképeivel Pethenkoffen bécsi festő, s erről a vidékről rajzolta az olasz Sterio is magyar élet-képeit. A magyar talaju és levegőjű Szolnok két év óta festőtelep van, melyet a megye és város támogat. A Zagyván túl levő műtermekben jónévű művészek és kezdők dolgoznak. A művészet-telep most kiállítás rendezett.

A festőművészek közül Bihari Sándor egész kis gyűjteményt állított ki. Ott szerepel Olgay Ferenc, ki tájképeivel kivívott ki önállóságot, továbbá Szlányi Lajos, Fényes Adólf, az újabb festők közül a Múcsarnokban és életképi illusztrációival figyelmet keltett Nagy Vilmos, továbbá Zombory Lajos, Illés Antal, Mihalik Dániel, Telcs Ede, ismert szobrász stb. a kiállítás értékessé, változatosá és vonzóvá tették. A megnyitásra szeptember 26-án elment a Kolozsvárra utazó Berzevicz Albert közoktatási miniszter is Lippich Elek osztálytanácsos kíséretében. A művészettelep dr. Kohner Adólf, a szolnoki művészeti egyesület elnöke üdvözlölte. A miniszter megnyitotta a kiállítást s aztán végignézte a tárlat termetit s megtekintette a telep művészeit is. A megnyitáson ebédet adtak Berzevicz tisztelőre. A miniszter délután tovább utazott Kolozsvárra.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A Kisfaludy-Társaság a nyári szünet után szeptember 8-ikán tartotta első felolvasó ülését Beöthy Zsolt elnöklésével. Vargha Gyula főtákar a szünet alatt a társaságot érdeklő eseményekről tett jelentést, két kultúr: Jovanovic János és Oemann Viktor Emánuel halálát is bejelentvén.

Hegedűs István, ki a társaság megbízásából jelent meg Aradzóban a Petrara-ünnep, lelkes előadásban adott számot küldetéséről s leirta az ünnepély egyes részleteit. — Vargha Gyula főtár-

kár bemutatta János Gusztáv társasági tagnak Ariosto «Orlando Furioso»-jából az első ének egyik részletét a jeles műfordító értékes tolmácsolásában. Szintén Vargha mutatott be a legújabb Homér-fordításból Theureuk Emiltől mutatót, a ki az eredeti hexameter formájában adja vissza az ó klasszikus világ hatalmas eposzát. A felolvasott rész elismerésül a Társaság üdvözi a fordítót, Fiók Károly déli Ázsia ősi költészetéből két hindu mesét mutatott be. Mind a kettő elmés és humoros állatmese, telve derült bölcseséggel. A közönség tapssal fogadta. Végül Koszma Andor adta elő «Góbék» című vidám költeményét, melynek tréfás csattanója a hallgatóságot derültségre hangolta. Zárt ülés követte a felolvasó ülést. A főtákar bejelentette, hogy Péterfi Jenő rokonai lemondottak a Péterfi művei után őket illető tiszteletdíjról s a kétezer koronát följánlották az elhunyt sírmlékére. A Franklin-Társulat újra négyszáz koronát fizetett be a Greguss-alapítványra, mely most már megüti az ötvenezer koronát. A társaság volt titkára, Greguss végrendelete szerint ugyanis, a mint az alapítvány eléri az ötvenezer koronát, kamataival minden évben egy-egy szépművészeti alkotást kell jutalmazni; egy évben a legjelesebb szobrot, aztán képet, a legkitűnőbb színi ábrázolást, majd a legkiválóbb esztétikai művet.

A Földrajzi Társaság is megkezdte üléseit szeptember 29-ikén, Vámbéry Ármán elnöklésével, ki a társaság hirneves vendégét, Giacomo Boni lovagot, jeles olasz régészt, a római ásátások vezetőjét köszöntötte, mint az ülés felolvasóját. Hampel József ismertette azután a tudós férfi érdemeit, ki a régi Róma legkiválóbb ismerője.

Boni francia nyelven tartotta előadását a római fórumon végzett legújabb ásátásokról s vászonra vetített képekkel illusztrálta. A legújabb időkig a fórumot csak a császárok korszakából ismerte a régészet. A köztársaság s az ősi Róma fóruma föltáratlanul, vastag földtakaró alatt feküdt. Boni lovag hat esztendővel ezelőtt vállalkozott, hogy föltárja a köztársaság s a köztársaság előtt lefolyt idők fórumát. A földadat nehézsége abból állott, hogy a császárok korabeli fórum maradványainak épen kellett maradniuk. Ezt a földadat tehát csak olyan részeg oldhatta meg, ki ért az építéshez. Boni földadatát kitűnően oldotta meg. Sok emlék került napvilágra a köztársaság korából, a melyeket képekben mutatott be. Kutatásának legfőbb eredménye azonban az, hogy nyomokat és maradványokat fedezett föl, a melyek arra vallanak, hogy Róma Krisztus előtt a XII. században már lakott hely volt. Boni félezer esztendővel korábbi időre vitte vissza Róma történetét. A szép előadást néhány meleg szóval Vámbéry köszönte meg. Az előkelő, válogatott közönség pedig hosszan tapsolt.

Az országos magyar bányászati és kohászati egyesület szeptember 25-ikén tartotta közgyűlését Budapesten s ezt szaktudományi jelentősége mellett érdekessége tette Lukács László pénzügyminiszternek a készülő bánya-törvényről előadott fejtegetése.

A gyűlés az Akadémia kistermében folyt le Lukács pénzügyminiszter mint díszelnök és Telesi Géza elnöklésével. Az évi előterjesztés után a közgyűlés azt a határozatot hozta, hogy a készülő bányászati törvényjavaslat megvitatására külön közgyűlést hív össze. A gróf Telesi Géza 2000 koronát tevő jutalmát Cséti Ottó főbányatanácsos «Bányatelepek tervezése» című munkájának ítélte oda. Münnich főbányatanácsos köszönetet mondott Lukács miniszternek megjelenéséért, valamint Telesi grófnak fáradságtalan, buzgó munkálkodásáért. Lukács László miniszter megköszönte az elismerést, hosszasan foglalkozott a bányatörvény megalkotásával. A bányatörvény, ugymond, oly sokféle érdeket érint, mint semmiféle más törvény. Ehhez a kormányzat majd minden ágának hozzászólása van. A mai napig még nem érkeztek be az összes kormányzati ágak részéről a megfelelő válaszok. Nagy segítség a kormányznak, ha a szakkörök maguk hathatósan és behatóan foglalkoznak ezzel a kérdéssel és a szakgyeletek egyikeként a maguk körében azokat a nagy érdekelteket, a melyek fenforognak, lehetőleg, ha nem is teljesen elismert, de legalább közelebb hozni. Így a kormányznak is meg lesz könnyítve a feladata és akkor nemcsak a elkövetkez az idő, midőn ezen törvényjavaslatot benyújtja. Telesi gróf a miniszter beszéde után berekesztette a gyűlést. Közgyűlés után lakoma volt, s a következő napon kirándulást rendeztek a budai hegyvidékre.

A Nemzeti Múzeumban október 3-ikán új rend kezdődik. Eddig sok panasz volt azért, hogy a Múzeum osztályai csak délelőtt vannak nyitva, a mikor a közönség legnagyobb része nem látogathatja, mindennapi elfoglaltsága mellett. Ezentúl az osztályok délután 2 óráig maradnak nyitva, a könyvtár d. u. 4 óráig. Vasárnap valamennyi osztály nyitva lesz déli 12 óráig.

AZ OROSZ-JAPÁN HÁBORUBÓL. — KÖZNEVELÉSÉRE VASUTON A WAFANKAUJI CSATA UTÁN.

A «VASÁRNAPI UJSÁG» 51-ik évfolyama.

A «Vasárnapi Ujság» évenként több mint 130 ivre terjed és több mint ezer képet közöl évenként, időnként színes mellékleteket is.

Előfizetési föltételeink:

A «Vasárnapi Ujság» negyedévre 4 korona, fél évre 8 korona, egész évre 16 korona.

A «Vasárnapi Ujság» a Világkrónikával negyedévre 4 kor. 80 fillér, félfévre 9 korona 60 fillér, egész évre 19 korona 20 fillér.

A «Vasárnapi Ujság» és «Politikai Ujdonságok» a «Világkrónika» és a «Magyar Gazda» melléklapokkal együtt: negyedévre 6 korona, félfévre 12 korona, egész évre 24 korona.

Az előfizetések a «Vasárnapi Ujság» és «Politikai Ujdonságok» kiadóhivatalába, Budapest, Egyetem-utca 4. szám küldendők.

MI UJSÁG?

A közoktatásügyi miniszter Kolozsvárott. Dr. Berzeviczy Albert közoktatásügyi miniszter szeptember 26-ikán Kolozsvárra érkezett, s ott töltötte az egész hetet, megtekintvén a közintézeteket, iskolákat. Kolozsvári időzése alatt a leg gondosabb figyelmet az egyeseknek szentelte, s a tanári karral a legkisebb részletekről is felvilágosította magát.

A miniszter tiszteletére szeptember 28-ikán rendezett lakomán felköszöntőt mondván, hangsúlyozta Kolozsvár nemzeti misszióját. Éltette a várost, annak büszkeségét, az egyetemet. Hangzott, hogy a hol az álhazafiság míg egy részt hirdeti ennek a földnek szeretetét, melyen maga is szeret megélni, másrészt össze tudja kötni ezt a szeretetet a föld népének és nemzeti intézményének gyűlöletével, ilyen érülettel szemben e város lakossága nemzeti és vallási különbség nélkül hivatva van az igaz hazaszeretetet hirdetni és gyakorolni. A város díszítő Mátyás-szobor — mondta tovább a miniszter — arra az igyekezetre indítsa Kolozsvár minden lakosát és látogatóját, és kivált minden államférfit, hogy e város, mely a régi magyar dicsőség és legszebb művészi emlékének birtokosa, ehhez az emlékekhez méltó szerepet vigyen a jövő magyar dicsőségének kivívásában.

Kolozsvárt a miniszter minden iskolát és kulturális intézetet meglátogatott. Elment az «Erdélyi Magyar Közművelődési Egylet»-be, a «Kárpát-Egylet» muzeumba, a ferencz-rendiek javítás alatt levő ódon zárójába. Szeptember 30-ikán jelen volt az Arany János-téren elhelyezett kisméretű, Szent György szobor leleplezésén. Ez is Kolozsvár régi dicsőségéből való emlék és a legregibb művészi értékű magyar szobor, melynek eredetijét Prágában készítették a Kolozsvári testvérek (a születésük helye után nevezték el őket így) és most is nevezetesen műemlék Prága annyira szobrai közt. A sárkányölő György lovagról készített két bronz-másolat közül az egyiket Budaváran, a Halász-bástyánál helyezték el, a másikat Kolozsvárra.

Magyar képviselők Amerikában. Az interparlamentaris konferenciára Saint-Louisba utazott magyar képviselők már a visszatérő úton vannak. Szeptember 28-ikán szálltak az «Ivornia» hajóra, mely Liverpoolban köt ki. A konferencia után a magyar csoport tagjai művészi kivitellű, s számos alárassal ellátott emlékalbumot adtak át Apponyi Albert grófnak. A csoport nevében Bethlen István gróf üdvözölte Apponyi a parlamentaris konferencia tanácskozásai folyamán kifejtett munkásságáért. Mint New-Yorkból írják, Apponyi Albert grófnak egy angol nyelven tartott felolvasásáért, melyben Magyarország alkotmányos küzdelmeivel foglalkozott, ötszáz dollárt ajánlottak fel, a mit az ottani szokás szerint el kell fogadni. Apponyi gróf az összeget az amerikai magyar egyesületek között osztotta szét. Mielőtt St.-Louisból a képviselők elutaztak volna, az ott levő torontál és temesmegyei magyarok Papp Géza és Steiner Ferencz képviselőket keresték fel, hogy fölük beszent vegyének. A nagy számban megjelent üdvözlőkhoz Apponyi gróf is néhány lelkes szót intézett. Szept. 14-ikén és 15-ikén Cansas Cityben voltak a magyar csoport tagjai, a hol őket szintén nagy szívélyességgel fogadták. Huszadikán Clevelandban nagy ünnepélyvel megkoszorúzták Kossuth Lajos szobrát, 22-én pedig Washington szobránál rendeztek ünnepélyt.

A nemzetközi földrajzi kongresszus Amerikában. A szeptember 8-ikán New-Yorkban megnyílt VIII. nemzetközi földrajzi kongresszus több tekintetben ránt, magyarokra is közelebbről érdekes. Hazánkban dr. Erdődi Béla budapesti tankerületi főigazgató, a Magyar Földrajzi Társaság elnöke és jeles tudományos író, a magyar kormány megbízásából és a földrajzi társaság képviselőjében volt jelen.

A kongresszus szeptember 8-ikán reggel Washingtonban nyílt meg mintegy ötszáz tag jelenlétében. Peary Róbert, a hirneves északi sarkot utazó nyitotta meg az ülést. Roosevelt elnök nevében Valcott tanár üdvözölte a kongresszust Amerika területén. Az idegen államok képviselői sorában Erdődi dr. angol nyelven, a magyar kormány és földrajzi társaság nevében köszöntötte a kongresszust. Beszéde, melyben a csillagos lobogónak az emberiség civilizációjára, a munka és szabadság szolgálatában végzett missziójáról szölt, nagy hatást keltett. A washingtoni ülések után a kongresszus tagjai hosszabb kirándulásokat tettek. Filadelfiában az ottani földrajzi társaság fogadta őket. A tiszteletre rendezett lakomán Erdődi Béla felköszöntöje lelkes hatást tett. Mint Kossuthnak a felesége után rokona, visszaemlékezett arra a fogadtatásra, melyben Amerika szabad népe részesítette Kossuthot látogatása alatt. Elmondta ezután, hogy a magyar nemzet hállja jelű szobrot kíván állítani Budapesten Amerika legnagyobb fának és hősnének, Washingtonnak. New-Yorkban két napig ülésezett a kongresszus, s határoztak a jövő kongresszus helyéről is. Magyarország és Svájc részéről érkezett meghívás. A kongresszus elnökségi ülésében Svájc meghívását fogadták el s így a kongresszus három év múlva Genfben fog ülésezni. Ugyanakkor fogja megünnepelni az ottani földrajzi társaság főnökségének 50-ik évfordulóját. A tudományos előadások sorában nagy tetszéssel fogadták Erdődi Béla előadását, a ki a magyar földrajzi tudomány állásáról értekezett. Előadása kapcsán bemutatta érdekes és gazdag gyűjteményét a magyar térképészet és földrajzi irodalom termékeiből. A kongresszus tagjai szeptember 15-én elutaztak a Niagarához, Chicagóba és St.-Louisba, a hol a kongresszus szeptember 22-én ért véget.

A magyar korona országainak a vörös-kereszt-egyesülete védnökhelyettesi méltóságát Lajos Viktor főherceg töltötte be. A királynak gróf Tisza miniszterelnökhöz intézett kézirata tudatja, hogy Ő Felsege a főherceget saját kérelmére mind a magyar mind az osztrák vörös-kereszt egyesületnél viselt méltóságától fölmentette.

A beszercezbányai püspök beigtatása. Radnai Farkas, beszercezbányai új püspök most foglalja el székét. A megye és az egyház küldöttsége szeptember 27-ikén Zályomban köszöntötte egyházmegyéjébe érkező fő lelkipásztort. Beszercezbányára érkezvén az állami hivatalok, a város és a különböző testületek és egyesületek küldöttségeit fogadta. Az üdvözlő beszédekre válaszul a püspök különösen hangzott, hogy mindnyájuknak együtt kell vele munkálkodniok a hazafiságban. A városba sok vendég érkezett a püspök beigtatására. Ott voltak Wickenburg Márk gróf és nemeskéri Kiss Pál volt államtitkár, Turóc, Nyitra és Hont szomszéd vármegyék főispánjai és küldöttségei. A beigtatás szeptember 29-ikén ment végbe.

Beszercezbányán a székes templomban szeptember 29-ikén történt a beigtatás az összes hatóságok jelenlétében. Radnai püspök latin beszédet intézett a papsághoz, melyre a káptalan nagypróposta válaszott. A katolikus legény-egyesület helyiségében dében tartott lakomán az első felköszöntőt Radnai püspök mondta a királynak, azután Répásky zolyomi alispán köszöntötte a pöspököt, Weinberger Ferencz nagyváradi kanonok fájdalmát fejezte ki, hogy a nagyváradi káptalan elvesztette egyik kanonokját, de úgy, hogy Beszercezbánya püspökét köszönheti e helyen. Justh turóczi főispán beszéde után Pírker dr. evangélikus lelkész és Lenke dr. rabbi üdvözölték a püspököt. Ezután a szabadkőművesek nevében köszöntötték az új püspököt, a ki az emberszeretet eszméit hirdetni és tanítani jött Beszercezbányára.

A szatmári püspök aranymiséje. Meszlényi Gyula szatmári püspök szeptember 17-ikén tartotta aranymiséjét Szabolcs megye híres búcsújáró helyén, Mária-Pöcsön. A püspök Szatmárról szeptember 15-ikén utazott el harangok zugása közt, több papja kíséretében. Szeptember 17-ikén reggel nyolcz órakor a püspök csendes misét mondott a kolostor-templomban, majd Szabó István apát irodaigazgató miséjét hallgatta meg. Misa után Holló Mihály plébánosnál ebéd volt, melyen számos felköszöntő hangzott el. A szatmári káptalan a püspöknek aranymiséje alkalmából gyönyörű kivitellű misézó kelyhet készítettett vert aranyból, drágakövekkel kirakva. A püspök 8000 koronát küldött szét oly ezéliből, hogy az az egyházmegye szegényei között aranymiséje napján osztassék ki valláskülönbség nélkül, különös tekintettel a többgyermekes családokra.

A bányászok kegyelele. A Bányászati és Kohászati Egyesület közgyűlése alkalmából szeptember 26-ikán fölkereste a kerepesi-úti temetőben Soltz Vilmos főbányatanácsosnak, az egyesület megalapítójának és éveken át volt alelnökének sírját, mely fölé emléket állított, s átadta az elhunyt családjának. Farbak István főbányatanácsos, ügyvivő alelnök mondott beszédet a sírnál, ismertette Soltz Vilmos érdemeit. A család nevében Soltz Dezső főhadnagy mondott köszönetet.

Fülöp orleánsi herceg éjszaka-sarki utazása. Fülöp orleánsi herceg, József főherceg veje, a jövő esztendőben az északi sarkon nagyobb utazást akar tenni. A herceg megbízott egy svéd hajós kapitányt Bergenben, hogy bérelje ki részére a «Fram» hajót, melyet Nansen használt híres északi útján. Az orleánsi herceg 1905-ben akar utazni keln.

A herceg kérelmet intézett a norvég kormányhoz, hogy Nansen hajóját, a «Fram»-ot, használhassa. A hajó parancsnokának Svedrup Ottó kapitányt akarja szerződöttni, a ki már járt a sarkvidéken. A norvég tengerészet parancsnoka azt ajánlja a kormánynak, hogy engedje át Fülöp hercegnek a «Fram» hajót és Svedrup kapitányt, de csak bizonyos föltételekkel. E föltételek közt szerepel az is, hogy az expedíció tervét valamely kiváló norvég tudós állapítsa meg s hogy az expedíció tudományos kutatásának eredményét első sorban a krisztinai norvég egyetemenk becsásák rendelkezésére.

A kerepesi-úti temető műemlékei. A főváros kerepesi-úti temetőjében a halottak napja közeledtével most is több szép sírmléket állítanak. A napokban készült el Fenyvessy Ferencz veszprémi főispán sírmléke, sőtét márványból, melyet a megboldogult kedvező virágai: szegfűk fonnak körül. Györy Elek volt országgyűlési képviselőnek, az ügyvédi kamara elnökének sírmléke szintén fekete obeliszk. Tóth Lőrincz, elhunyt veterán írónk sír-boltján rajta lesz domborművű mellképe. Az új sírmlékek leleplezése halottak napján megy végbe.

Nehezen érthető, hogy sok a nyár már a negyedik-ötödik hónapban csecsemőjének higitatlan tehetéjét ad, a melyet a csecsemő nem bír meg, mert a tehéntejben kétszer akkora sajtanyag van, mint az anyatejben. Csak a tehéntej helyes higitása és Kufeké-féle gyermeklést hozzátevéle által lesz a tehéntej megfelelő tápláló

szere a csecsemő számára. A Kufeké-féle gyermekliszt nagyon kedvező hatással van arra a gyermekekre is, a ki higitatlan tejvel való táplálásból következtében gyomor- és bélzavarban szenved.

HALÁLOZÁS.

Gróf ANDRÁSSY DÉNESNÉ temetése két év előtt történt halála után október 26-án megy végbe Krasznahorkán, a hol a díszszel épített sírkövével a helyezik el a szegényeket istálló Francziska grófnének Münchenből elhozandó hamvait. A Krasznahorkai mauzóleumot a bajor Frick műépítő tervei szerint emelték. A grófné holttestét gázpompával övezett különvonaton viszik Rozsnyóra. A vasúti állomásnál Bubicz Zsigmond kassai püspök szenteli be. Rozsnyó városának fő-utcáján viszik a hült tetemetek Krasznahorkára. A gyászhintót négy hófehér ló húzza, a melyet a királyi schönbrunni istálló-jából vásároltak. A mauzóleumot október 26-ikán délelőtt szentelt föl Bubicz Zsigmond püspök.

Gróf LIPPE-BRESTERFELD ERNŐ, Detmold-Lippe uralkodó regenshercege szeptember 26-ikán Detmoldban meghalt. A gróf 1897 óta volt regens. Mikor 1895. decemberben Waldemár regensherceg meghalt, utódai nemléteben és mert egyetlen élő fivére, Sándor, elmebajban volt, Schaumburg-Lippe Adolf herceget, a német császárt, sógorát foglalták ki utódjává, a ki a regensséget azonnal el is foglalta. A lippei országgyűlés azonban vitatta az elhunyt herceg idegadó rendelkezéseinek jogosságát, s végre is Ernő gróf jutott uralkodásra.

Gyalui BERNÁTH ALBERT, Kolozsmegyei tiszteletbeli tisztviselője a nyáron elhunyt Amerikában, utazása közben. Családja hazát hozta holttestét és szeptember 23-ikán a kolozsvári pályaudvarnál sokan várták, ezek közt Bély gróf főispán, Csizsár főjegyző, Szentkereszthy törvényszéki elnök, továbbá az ügyvédi kamara és számos egyesület képviselője. A pályaudvaron Hirsch Adolf hitközségi elnök mondott beszédet, mire a holttestet Gyaluba vitték a családi sírboltba.

ALAGY DEZSŐ, a ciszterci rend tagja, jeles tanár szeptember 38-ikán meghalt. Alaghy 1837-ben született Egerben. A ciszterci rendbe 1856-ban lépett. Negyven év tanárkodás után öt évvel ezelőtt nyugalmába vonult. Gyakorlati pedagógiai ismereteinek értékesítésére, saját tanári tanszékén kívül, bőséges alkalmat nyújt az által, hogy Szekesfejérvári városa (hol 36 évig tanárkodott) iskolásközéneke elnökül szemelte ki. Hosszas elnöki működésével a város elemi oktatásügyét első rendi színvonalra emelte. Oktatásügyi érdeméért felsőbb elismerés is érte a Ferencz József-rend lovagkeresztjének adományozásával.

Elhunytak még a közelebbi napokban: MORAVCSIK MIHÁLY ág. ev. esperes, sződi lelkész, Aszódon. Halálát övegyén kívül fia: Moravcsik Ernő Emil egyetlen tanár és Moravcsik Géza zeneakadémiai titkár és nagyszámú rokonsága gyászolja. — Zilahi id. ELTÉRŐ ALBERT, a görögnyelvi egyházmegye főgondnoka, Maros-Tordamegye törvényhatóságának tagja, 66 éves korában Magyar-Régenben, s nagy család gyászolja. — SZILÁGYI BERTALAN, nyug. csendőrelvezredes, Kassán. — BRSTYÁNSZKY JÁNOS, főlmentelt pap, a budapesti Szent István-kórház lelkésze. — SZOMBATHELYI KÁLMÁN, m. kir. nyug. honvédmegyei, a ki végigküzdötte a szabadságharcot és századosi rangra emelkedett. A szabadságharc után közlegénynek sorozták be az osztrák hadseregbe, de itt is tisztit rangot nyert és mint százados került a m. kir. honvédséghez, hol őrnagyi rangra emelkedett. Fia volt Szombathelyi Antalnak Békés vármegye alispánjának, a szabadságharc legutolsó szakában pedig Békésmegye kormánybiztosának. — GREENESS PÁL 45 éves honvédszázados, városi számtiszt Kecskenémén. — MEZEY DÉNES régi honvédhadnagy, nyug. uradalmi főpénztárnok, ki még félig-meddig gyermekkorában állt be honvédnak, s a branyiszki csatában érdemelte ki a hadnagyságot, Isaszegnél pedig a vitézségi érdemkeresztet, 74 éves korában. — HIRPI és LÍVÁCSKÓI SZUHÁNYI GEZA volt főszolgabíró 39 éves korában Szatmáron. — BANO JÓZSEF, a fővárosi angalföldi községi elemi iskola igazgató-tanítója Budapesten. — Erzsébetvárosi TOROK SÁNDOR pénzügyi titkár 56 éves korában Budapesten. — Győri SZENTE JÓZSEF állami tanítóképző intézeti nyug. igazgató-tanár, 1848/49-iki huszárőrhadnagy 80 éves korában Budapesten. — JOÓ SÁNDOR, a népbank és takarékpénztár igazgatója, 71 éves, Szabadkán. — BLAZEKOVICS HRŐD, Békésszentandrás nyug. első jegyzője Nagybecskerekben 46 éves korában. — GAJZSÓ ALBERT földbírtokos 37-ik évében Tordán. — Id. VÉGH FERENCZ nyug. róm. kath. kántortartató 79 éves korában Békésen. — EMMERLING VILMOS KÁROLY,

fővárosi vállalkozó, 41 éves korában Budapesten. — Szalai báró BARKÓCZY LÁSZLÓ, főgymnasiumi tanuló, öz. b. Barkóczy Emilné szül. Kállay Szeróna fia, dr. b. Barkóczy Sándor min. oszt. tanácsos unokaöccse Budapesten, 17 éves korában.

E. Kovács LONKA, néhai E. Kovács Gyulának, a kolozsvári színház jeles művésznének és ismert költőnek leánya, Czegledén, és kivánsága szerint atyja mellé, Kolozsvárt temették el. — ÖZV. BALOGH SÁNDORNÉ, szül. Mihálovits Ilona, 75 éves korában Debreczenben. — Karánsebesi RÁCZ ADORJÁNNÉ, szül. Poór Mária Henriks 37-ik évében. — OTROK ISZVÁNNÉ, szül. Dubányi Róza, Pusztá-Csákszigeten. — Forintosházi FOMTOS BÉLÁNÉ, született Wagner Augustza, 39 éves korában Budapesten.

Szerkesztői üzenetek.

P. F. A kínai hadsereg két része oszlik és pedig az úgynevezett enyolcs zászló, a zöld zászló csapatjaira. A katonák létszámát biztosan senki sem tudja, de angol források szerint 4-5 száz ezerre tehető. Fegyverzetük a hét milliméteres Mauser-féle puska. Lovasság és tüzérség kevés van. A mostani orosz-japán háborúban Kína hadereje az oroszoknak csak annyiban okozhatna bajt, ha mint a japán szervatók kísérői, vagy harcolásra kirendelt csapatok, a japán rendes katonaság teendőit pótolnák. Kína hajóhada öt kisebb vizeztet cirikálóból három torpedó cirikálóból s öt vértelen cirikálóból áll, összesen 237 ágyúval.

A dömsödi nagy fák. Ebben is sok a figyelemre méltó vonás, egy-két részlete felkelti az érdeklődést, de nagyon is hosszadalmas és sok benne a fölösleges, oda nem való, prózai részlet. Különböző magyar-erőteljes nyelve is szépen hangzik olykor.

Kis falucskám. Őszi rózsák. Nem költői munkák, csak egy gyakorlati, ügyes verselő művei. Tűrhető formában, elég kerekén, csupa olyan dolgot mond el, a miket nem érdemes újra meg újra elmondani.

Levél. A szonett igen veszedelmes forma, a gondolatnak kristálytiszsága, a nyelv rendkívüli hajlékonysága s a technika eszközei feletti föltétlen uralkodás kell hozzá. Versében e tulajdonságok egyikét sem találtuk meg.

Álomtól álomig. Rövidebb lett a vers, de nem jobb, sőt ebben a formában még jobban kitűnik eszmegényesége.

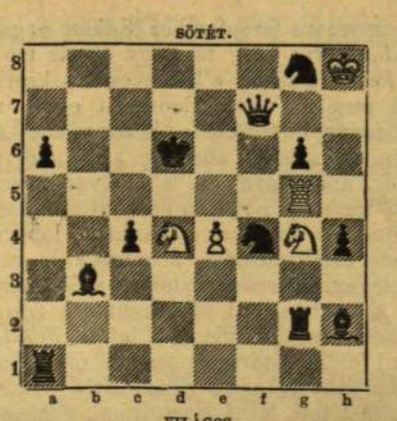
Koldus. Az asszony. Halálhymnus. Hamis a hangja valamennyinek, mert nem a szív szavára hallgatva irattak. Sem a koldus sorsán való meggyötörtséget, sem a halálra való gyávozkodását, sem szerelmét nem bírja elhitetni.

Vince bátya. Úgy hat, mint egy homályosan versbe szedett törvényszéki hír, a tárgy borzalmaságát nem vonja be a költészet fényébe.

Nem közölhetők továbbá: Törvényszék. Zagyva frázisok halmaza, melyek néhol komikusán is hatnak. — Ne félj. Ép oly formátlan, a milyen tartalmatlan. — A tűz. Téved: szavalva ép oly hatástalan, mint olvasva. — Egy emlékes helyen. Ily rossz rímek kedvéért akkora erőszakot tenni a nyelv szabályain, igazán nem járja. — A lélek útja. Rejtvénynek jobb, mint versnek: hiába törtük a fejünket értelmének megfejtésén.

SAKKJÁTÉK.

2400. számú feladvány. Feigl M.-től.

Világos indúl s a harmadik lépésre matot mond.

A 2386. számú feladvány megfejtése Weinheimer R.-től.

Table with 3 columns: Világos, Sötét, Világos. It lists chess moves for both sides, such as 1. Va7-a3, 2. Hf6-d7, 3. V v. g2-g3 mat.

Helyesen fejtették meg: Budapesten: K. J. és P. H. — Andorfi Sándor. — Kovács József. — Gsomonyán: Németh Péter. — Bakonyiszántó: Szabó J. — Gurahonozon: Kintzig R. — Pécs: Markusz Leó. — A pesti sakk-kör.

A Vasárnapi Ujság 38. számában megjelent képtalány megfejtése: Csak az ész művel csodákat.

Felolva szerkesztő: Nagy Miklós. Szerkesztési iroda: Budapest, IV., Kaplony-utca 9.

Advertisement for 'Salvator Lithion-forrás' (Salvator Lithium source) with text describing its benefits for various ailments like rheumatism and kidney issues.

PÜRGO.

POLGÁR SÁNDOR orvosi mű- és kőszerezéni Budapest, VII., Erzsébet-körút 50

legutányosabban beszerezhető saját gyártmányú m. kir. seb. sérvkötők, betegápolási-czikkak, kőszerek, Gessze gummiarúk, valódi francia különlegességek (övszerek) stb. 10145

Advertisement for 'ELSŐ MAGYAR ÜVEGGYÁR' (First Hungarian Glassworks) featuring 'RÉSZEKÉNYTÁRSASÁG' and 'Budapest, V., Ferencz József-tér 3'.

Large advertisement for 'UJDONSÁG! A MAGYAR ÁLLAMNYELV JOGAI' (New! The Rights of the Hungarian Language) by Dr. Herczegh Mihály, detailing the rights of the Hungarian language and the role of the government.

Advertisement for 'A nemzeti színház műsordarabja' (The National Theatre's masterpiece) featuring 'EDMOND ROSTAND Cyrano de Bergerac'.

Advertisement for 'Rostand színművei' (Rostand's plays) listing various works like 'Les Femmes d'Alger' and 'Le Prince de Hédouque'.

Magyar királyi államvasutak.

Hirdetmény. Fertőtlenítési illeték felszámítása az élő baromfiküldemények szállítására használt kocsik fertőtlenítéséért.

A magyar királyi földmívelésügyi miniszter urnak a m. kir. kereskedelemügyi miniszter úrnál egyetértőleg a baromfiköler ellen való védekezés ügyében 1903. évi április hó 9-én kiadott 30200/III. 2. számú rendelete értelmében a vasutikogatógóságok azon vasúti kocsikat, melyekben élő baromfi csomagolás nélkül szállított, minden egyes használat után tisztítani és fertőtleníteni kötelesek.

Hasonlóképen kell eljárni élő baromfiküldemények szállításánál, ha a kocsik és rakodók tényleges befertőzése előfordult. A mennyiben az élő baromfiküldemények kirakása valamely magyarországi állomáson történt, a kocsiknak a vasut által végzett fertőtlenítéséért a fentemlített kormányrendelet értelmében 1904. évi november hó 1-től kezdve további intézkedésig a következő fertőtlenítési illetéket szedettek, é. p.:

a) négykerékű, közönséges kocsik fertőtlenítéséért kocsiként 3 korona, b) nyolckerekű közönséges kocsik, valamint baromfi-szállításra berendezett ketreces kocsik fertőtlenítéséért kocsiként 5 korona.

Egyebekben a magyar, osztrák és bosznia-hercegovinai vasutakon érvényes díjszabás I. rész B. szakaszában a H-XXIV. fejezet f., g., h. és j. pontjai alatt foglalt határozmányok megfelelő értelmében alkalmazandók.

Budapest, 1904. évi szeptember hó 10-én. A magyar királyi államvasutak igazgatósága, egyszerűsített a részes magyar vasutak nevében is.

Pályázati hirdetmény

calcium-carbid és calcium-carbid-töltény szállítása iránt. Az 1905. évben szükséges 470 méterhossza calcium-carbid és 40.000 db. calcium-carbid-töltény szállítása iránt emmel pályázatot hirdet.

A kiírt mennyiség csak megközelítő szükségletet képez, az igazgatóság fenntartja magának a jogot, hogy ezen mennyiségnél - tekintet nélkül a szükségletre egy negyeddél többet vagy kevesebbet rendelhessen.

Ez évenként egy koronás okmánybéllyel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1904. évi október hó 22-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak igazgatósága anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál benyújtandók, vagy postán oda beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag értékének 5 %-a legkésőbb 1904. évi október hó 21-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak budapesti főpénztáránál leadandó.

Szállításra néve mérvadóak a következők a 122291/96. számú általános szállítási feltételek, melyek a budapesti nyomtatványtárnál posta útján meg is rendelhetők, megjegyezvén, hogy minden egyes példányért 50 fillér fizetendő. A feltételeknek posta útján való megküldése esetén még 20 fillér postaköltség is befizetendő.

A pályázatra, valamint a szállításra vonatkozó egyéb részletes módokat, ugyiszintén a minőségre vonatkozó feltételek az ajánlati felhívásban foglaltaknak, mely az igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál, valamint az üzemeltetéseknél és a hazai ipar és kereskedelmi kamaráknál betekinthetők. Az ajánlati felhívás az ajánlatot tenni szándékozók-nak a fent nevezett anyag- és leltárbeszerzési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kívánatra postán megküldetők. Budapest, 1904. évi szeptember hóban. Az igazgatóság.

Advertisement for 'Helin' medicine, listing its benefits for various ailments like rheumatism and kidney issues.

ZSIGMONDI KÁROLY kocsigyártó.

Budapest, IX., Imre-utca 3, a központi vásárosztrákban, drogueriákban, illatszerészeknél, Múzeum-körúti raktárát beszüntette. Használt kocsikat becsesül, javításokat előmozdít.

Eredeti amerikai szépség-elixír.

Advertisement for 'Eredeti amerikai szépség-elixír' (Original American beauty elixir) featuring a portrait of a woman and text describing its benefits for skin and hair.

Ujdonság! Egész lapos látcső felülmúlhatatlan lencsékkel!

Nagyon kényelmes, mert összecsuksva oly kevés helyet foglal el, hogy a zsebben alig észlelhető. Ára 10 forint

Schönwald Imre ékszergyárosnál, Pécsen.

1/2 természetes nagyság bőrfoglatában.

Nagyon kényelmes, mert összecsuksva oly kevés helyet foglal el, hogy a zsebben alig észlelhető. Ára 10 forint

Schönwald Imre ékszergyárosnál, Pécsen.

1/2 természetes nagyság bőrfoglatában.

Nagyon kényelmes, mert összecsuksva oly kevés helyet foglal el, hogy a zsebben alig észlelhető. Ára 10 forint

MARGIT-CREME,

mely végigtiszt, sem higányt, sem álmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan. Ezen világírű arckrémnek pár nap alatt eltávolít szőp, májfoltot, pattanást, bőrtájkát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat, redőket, himlőhe-lyeket és az arcot hófehérre, simává és üdűre varázsolja. Ára nagy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor.

Margit hölgyper 1 kor. 20 fill., Margit szappan 70 fill., Margit fogsópp (Zahn-pasta) 1 kor., Margit arcorvis 1 korona.

Hamisítványok bíróság üldöztetnek. Postán utánvétel vagy a pénz előzetes befizetése után küldi a készítő: Földes Kelemen gyógyszer. Arad.

Advertisement for 'GERMANDRÉE' (Painkiller) with text describing its effectiveness for various pains.

Advertisement for 'FOGÁPOLÓ-SZER' (Tooth powder) and 'BENCÉSEK SOULAC-ban.' with text describing the product and its availability.

„BLÖFF!”

legujabb átmeneti double-kabát frt 14 és feljebb, divatos Saccoöltöny frt 15 és feljebb csakis 10505

KOCH TESTVÉ-REKNEL

Legnagyobb férfi-, fiu- és gyermekruha-áruház

KAROLY-KÖRÜT 26.

Legnagyobb férfi-, fiu- és gyermekruha-áruház

A valódi Roskopf arany-doublé-Savonnet Anker-Remontoirok

a legujabb Roskopf-órak. Ezen órák kiváló garanciával, precíziós-ankerművel bírnak, duplán fedettek, három igen erős aranydoublé-fedél rugófedélet. Az aranydoublé aranyhoz hasonló fin, mely arany-színét sohasem veszti. Ezen órák remek kivitelűek miatt általánosan csodálatlanak és a valódi arany-óráktól meg nem különböztethetők.

Ára frt 5. Hozzá illő aranydoublé úri lánc frt 1.30. Minden órához egy 3 évi kezességével eszattalnak. A székül-dést csak utánvétel mellett eszattalnak.

Josef Spiering, Wien, I., Postgass 2.-23.

Legkedveltebb, legjobb hajfestőszer a

MELANOGENE

fekete és barna színekben.

Ezen kinttő és ártalmatlan készítmény haját, szakált, barnust pár percz alatt feketére vagy barnára lehet festeni. A szín állandó és a természetes színtől meg nem különböztethető. Ártalmatlan és alkalmazás igen egyszerű. Nem p szkit. Ára 2 kor. 80 fillér. 10159

Budapesti főraktár: Török József gyógyszer. Király-u. 12 és Andrássy-út 39. Kapható minden gyógyszerárúban.

Advertisement for 'KODAK' cameras and film, with text 'KODAK ujdonságok 1904-rc. Arjegyzék ingyen és bérmentve valamennyi árusítónál.'

Advertisement for 'Kodak Ltd. Wien, I., Graben 29.' with text 'Csupó-táskák 3 és 3A, eltávolítható előrészszel és önműködő zárral. Seed szárazlemezek. A világ legjobb lemezei. Kodak-platin-papiros. Valódi platinpapir, határtalan tartósságú. Önszínületező Salio-papir, szükségletelnél teszi az aranyfűrdőt. Kodak Ltd. Wien, I., Graben 29.'

4188. sz.

Hirdetmény.

10632

Az alább megnevezett állomásokon elhelyezett cs. és kir. közös hadseregbeli csapatok élelem-szükségleteinek biztosítása iránt.

A tárgyalás tartatik															
mely napon	mely állomás és hivatalban	mely állomás számára	a jelenleg ahhoz tartozó helységekkel	mely csapat számára	mely időtartamra		A következő katonai élelemszükségletekre nézve				Kézvényelési határidő				
					mettől	meddig	kenyér	zab	roz	zab	a következő cikkekre	kenyér	takarmányra		
							naponként	évenként		bánap pénz					
							circa	kenyér	zab	roz	zab	kenyér	zab		
							adagonként	métermáza		kenyér		zab			
							840	4200			korona				
							grammal								
							adag								
1904. évi október hó 18-án, délelőtt 10 órakor	A cs. és kir. élelmezési raktár Pozsonyban, Mária Terézia-út 2. sz.	Trencsén	—	—	1. Helyőrségi csapatok, intézetek és a cs. és kir. elszigetelt közös hadsereg számára.	826	28	1640	330	1600	300	Minden ötödik nap elfőlegesen. Nyár folyamán a kenyér esetleg rövidebb, mint 5 napi határidőben átadandó.	Minden ötödik nap elfőlegesen, azaz minden hó 5., 10., 15., 20., 25. és utolsó napján: saját lovakkal az egész hónapra előlegesen is minden hó 1-jén.		
		Nagyszombat	—	—	—	151	—	1740	—	1400					
		Bazin	Modor v. Czajla	—	—	144	147	290	1690	300	1300				
		Somorja	—	—	—	297	191	590	2190	500	1700				
		Nezsider	—	—	—	416	446	820	5120	700	3800				
		Szt.-György	Szöllős v. Récese	—	—	140	146	290	1680	300	1300				
		Trencsén-Teplitz	—	—	—	61	—	60	—	100	—				
		Pöstyén	—	—	—	72	—	70	—	100	—				
		Esztergom	—	—	—	1136	36	2257	414	2500	300				
		Győr Szabadhegygyel	Abda-Börce	—	—	1845	369	3666	4242	2500	3200				
1904. október 24-én, délelőtt 10 órakor	Cs. és kir. kat. élelmezési raktár Komáromban	Hajmáskér	Felső Ballapuszta	—	69	—	137	—	200	—	Minden ötödik nap elfőlegesen, azaz minden hó 5., 10., 15., 20., 25. és utolsó napján: saját lovakkal az egész hónapra előlegesen is minden hó 1-jén.				
		Nagy-Kanizsa	Kis-Kanizsa	—	400	12	643	136	1000	200					
		Kőszeg	—	—	590	166	1000	1882	1200	1500					
1904. október 24-én, délelőtt 10 órakor	Cs. és kir. kat. élelmezési raktár Sopronban	Kismarton	—	—	90	—	145	—	200	—	Minden ötödik nap elfőlegesen, azaz minden hó 5., 10., 15., 20., 25. és utolsó napján: saját lovakkal az egész hónapra előlegesen is minden hó 1-jén.				
Mint fent		Trencsén	—	—	2. Azonkívül kiszorgalándó a kikötött szállítási árakért: a fegyvergyakorlatra bevonult szabad-ságot, tartalékos, póttartalékosoknak és honvédeknek szükséglete.	70000	—	—	—	—	—	Mint fent			
		Somorja	—	—	1600	—	—	—	—	—					
		Nagy-Szombat	—	—	2400	—	—	—	—	—					
		Esztergom	—	—	20000	—	—	—	—	—					
		Győr Szabadhegygyel	—	—	30000	10000	—	—	—	—					
		Nagy-Kanizsa	—	—	500	—	—	—	—	—					
Minden fentebbi állomásban	—	—	3. Az átvonulásra való élelmi cikkek szükséglete a feltételi füzet IV. pontja értelmében határozatilag meg. 4. A csapatösszpontosítások szükséglete a szállítási füzet III. pontja szerint igazodik.								A takarmányra nézve a kézvényelési határidő 10 egész 15 napra meghosszabbítható azon esetben, ha ez a kincstárnak több kiadást nem okoz. Ilyen meghosszabbítás csak időnként a csapat és a területi hadbiztonság közt egyrészt, másrészt a szállítóval egyetértéssel lenne elrendelve.				

Észrevétel.

A) A tartalék-készlet tizenöt napi, az egész állományra számított folyó szükséglet mennyiségében iratik elő. Órlési akadályoknál a hadtest-hadbiztoság kivételesen megengedi a bérlőnek, hogy az 5-10 napi liszt-szükséglet egyenértékűt ideiglenesen liszt helyett kenyérnek való gabona alakjában tartsa készletben.

B) Azon ajánlatnyerő, a ki Trencsénben a kenyeret szállítja, köteles esetleg a trencsén-tepliezi cs. és kir. katonafürdő-intézet legénységének körülbelül 60 adagnyi napi kenyérszükségletét az 1905-iki furdődény alatt a haszonbéri áron Trencsénben előállítani.

C) A cs. és kir. hadsereg katonai közigazgatása határozottan fentartja magának a netán rendelkezésre álló saját készleteit a közlekedési vonalakon fekvő állomásokban használatba véteteni.

D) A kenyér mindig a szükségleti állomás előállítandó, a hol egyszerűsind a rozsliszt tartalékkészlete is elhelyezendő.

E) A bérlő köteles zabraktárában a próbarostálásra teljesen alkalmas és jó állapotban levő szelőstát tartani.

F) Építvány köteles a szállító Győr (Szabadhegy), Esztergom és Nezsider állomásokban, valamint ezeknek köröskörül 15 km-nyi távolságban levő mellék-állomásaiban a szükséges cikkekkel a gyaloghadosztályig, illetőleg lovasezredig való csapatösszpontosításoknál a szállítási árakért kiszorgaltatni. Ezen társ-állomások Nezsiderre nézve a következők: Parndorf, Nyulas, Vedeny, Galon. Győrre nézve: Szt. Iván, Peér, Pusztá-Töltéstava és a szomszéd puszták. A társ-állomásokra való odavitel megtérítése esetről-esetre lesz kialakítva. A nagykanizsai állomáson az 5. sz. lősorozási bizottság szükséglete, mely előre meg nem határozható és a hirdetményben csak átlagosan vétetett fel, a vállalkozó által az elfogadott árért szállítandó. Azon állomásokban, hol lovassági altisztképző-iskolák állítatnak fel, a bérlő köteles az ezáltal eredő többszükségletet kenyérben és zabban — kiváratra — a szerződési áron szállítani.

G) A katonakenyér tiszta rozslisztből, 1400 grammos cipóban készítenendő és a csapatoknak átadandó. A katonakenyérhez a sütő liszt egy métermázasjára, azaz 101 darab 1400 grammos kenyérhez a helyben szokásos minőségű sóból 1 kilogramm keverendő. A kenyércipó 1600 grammal mérendő ki tésztában, és 1400 grammal kisütendő. Az ár pedig adagonként 840 grammra szabandó.

H) A mozgosítás esetre vonatkozó külön határozmányok szállítási feltételek füzeté XXVII. cikkében foglaltatnak.

I) Az ajánlattevőknek ajánlataikban határozottan nyilatkozniok kell a felől, hogy készek-e a cs. és kir. hadseregnek, valamint a m. kir. honvédségnek szükségletét ugyanazon feltétel alatt szállítani, ha azok azt megkívánják.

K) A hadtest hadbiztosága fentartja magának azt a jogot, hogy a kiirt zab-szükséglet 4200 gr.-nyi adagját 3150 gr.-ra leszállítsa és 1050 gr. részt adagonként pótcikk, u. mint kukoricza, árpa, lencse vagy búkköny által helyettesítse.

1. A császári és kir. közös hadsereg-csapatok fent kimutatott élelmi szükségleteinek biztosítása végett a táblázatban megjelölt napokon, kizárólagosan írás-beli ajánlatok útján, nyilvános tárgyalás fog tartatni. Ezen cikkeknek szállítás útján való biztosítása csak annyiban történik, a mennyiben a csapatok (intézetek) azokat nem szerzik be maguk.

2. Minden ajánlattevő a szerződési kötelezettségben már álló és teljesen jóhithelinek bizonyult, vagy a tárgyaló bizottság előtt vállalatképeseknek és megbízhatóknak ismert vállalkozók kivételével, üzleti képességét s erre vagyonának elégséges voltát a kereskedelmi és iparkamara által, iparosok és kereskedők, kiknek kereskedelmi lajstromba bejegyzett cégük nem volna, az elsőfokú politikai (ipar)-hatóságok által és a mezőgazdasággal foglalkozó be nem jegyzett vállalkozók részére az illetékes gazdasági egylet által kiállított bizonyítvánnyal igazolni tartozik. — Bizonyítványok, melyek a tárgyalás napjától számított két hónal korábbi kelettel bírnak, tekintetbe nem vétetnek. — A bizonyítványokban igazolandó vállalatképesség iránya és terjedelme a fentebbi táblázatban van megjelölve.

Ajánlati minta.

Én alulirt az 1904. évi szeptember hó 16-án, 4188. ad. sz. kelt hirdetmény alapján kötelezem magamat, hogy az N... állomáson s az ahhoz tartozó helységekben szükséges:
a kenyérnek 840 grammos (1400 grammos cipókban) adagját f., azaz fillérért
s zabnak 4200 grammos adagját f., azaz fillérért
az 19... évi hó végeig terjedő időtartamra szállítani, az átvonulók élelmi szükségleteit a cs. és kir. közös hadsereg-csapatok részére az előkészített feltételi füzet IV. cikkelye értelmében kiszorgaltatni.
Ezen ajánlatomért a mellékelt, külön borítékba zárt (vagy: az ide csatolt elismervény szerint a pénztárnál letéteményezett, semmi más kötelezettségért nem szavatoló) nevezetesen korona bánappénzzel kezeskedem.
(Határozottan nyilatkozom az iránt, hogy kész vagyok a cs. és kir. hadseregnek, valamint a magy. kir. honvédségnek szükségletét ugyanazon feltételek alatt szállítani, hogy ha azok azt megkívánják.)
Továbbá kötelezem magamat azon esetben, ha a szállítást elnyerem, hogy legkésőbb 14 nappal az erről vett hivatalos értesítés után bánappénzemet a 10 százaléknyi óvadék-összegre kiegészítem s ha ezt elmulasztanám, a hadseregigazgatást feljogosítom, hogy ezen kiegészítést a szállítási keresmény visszatartásával eszközölje.
Egyébiránt a hirdetményben közzétett feltételeken felül magamat a tárgyalásra előkészített, 1904. évi augusztus hó 1-én keltezett, szállítási feltételi füzetekben foglaltaknak is alávetem.
Az N... nek N-ben kelt, ide mellékelt értesítése szerint a megbízhatóságomról és vállalatképességemről szóló bizonyítvány közvetlenül az nek fog átküldetni.
Kelt N... ben, 1904. október hó én.
Az ajánlat lepecsételendő és borítékára irandó:
•Ajánlat az 1904. évi szeptember hó 16-án 4188. sz. a. kihirdetett s 1904. október-én tartandó tárgyaláshoz.
A letéteményezett bánappénz az ajánlatban részletezendő, a külön borítékban pedig ennek tartalma (készpénz vagy értékpapírok) számokkal és szóval kiirandó.

Cs. és kir. 5. hadtest hadbiztosága.

Kelt Pozsonyban, 1904. évi szeptember hó 16-án.

N. N. (vezeték- és keresztnév, lakhely, megye).

Olcsó cseh ágytoll!
 5 kiló: új foszított 9,60 K, jobb 12 K, fehér pelyhpupa foszított 18 K, 24 K, hófehér pelyhpupa foszított 30 K 36 K Szállítás portmentes, utánvétel. A kicserélés és visszavétel portmentés ellenében megengedjük. 10914
 Benedikt Sachsel, Lobes 279. Post. Pilsen, Böhmen.

Schicht-szappan

Mindenütt kapható! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

A Kalap-király 10521
 3, 4, 5 koronás különlegességekben elismert specialista. Kossuth Lajos-utca végén, Eskü-út, Klotild-palota.

Kováts Béla
 kocsigyártó Budapest, V., Lápót-körút 3. Ajánlja ujonnan berendezett modern hintó raktárát.
 Alapítattott 1886. Képes árjegyzék bérmentve

Cs. és kir. kizár. szabadalmazott világító-kályha-gyár Krén I. Székesfehérvár. A jelenkor legjobb kályhái.
 Kívánatra küldök ingyen és bérmentve képes árjegyzéket.

Villamfelszerelési vállalat.

10608
 Villamos világítás és motorok, telefon, házi-sürgöny és villámhárítók szakszerei berendezését a biztonsági eszközök szerint eszközi
Id. RIEDEE OTTÓ,
 BUDAPEST, IV., Irányt-utca 20. sz. (Király-bazár.)

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

Kérjen Ön árjegyzéket különmemű bélyegzőkről.

Leggyorsabb szállítás. Buggyantabetű-nyomdak különféle nyomtatványok házilag való előállítására.
 65 betűvel lrt. — 70 253 betűvel lrt 2-40
 90 — — — 85 254 — — — 3—
 127 — — — 120 468 — — — 3-60
 140 — — — 1-60 640 — — — 5—
 211 — — — 2— 809 — — — 6—

J. LEWINSON, bélyegző és betűgyár.
 Wien, I., Adlergasse 13/V. Telefon 12179.
 Fiók: Odessa Russl., Kanatnaja 12. Szótli ügynőkök kerestetnek.

Testesség, Kövértesség.

Hogy nyúlánkká legyünk a nélkül, hogy az egészségünknek ártson, használjuk a **Pilules Apollo-t**, mely tengeri növények alapján van előállítva és parisi orvosok által jóváhagyva. E könnyen betartható gyógyszer elhajtja a túlságos embonpoint csatlattalanul és biztosítja rövid idő alatt a **kövértesség** gyógyulását mind a két nemnél.
 Ez a titka minden elegáns hölgynek, ki nyúlánk és fiatalos alakját meg akarja őrizni. Egy üvege ára utasítással együtt K 6.45 bérmentve, utánvétellel K 6.75.
J. Ratié, Pharmacia, 5, Passage Verdeau, Paris (9e).

Raktár Berlinben: **B. Hadra, gyógyszerész, Spandauerstrasse 77.**
 Ausztria-Magyarországban: **Török József gyógyszerész, Budapest, Király-utca 12.** 10467

VASÁRNAPI UJSÁG
 41. SZ. 1904. (51. ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ: NAGY MIKLÓS. FŐMUNKATÁRS: MIKSZÁTH KÁLMÁN. BUDAPEST, OKTÓBER 9.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) együtt egész évre 24 korona félévre ... 12 * Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG { egész évre 16 korona félévre ... 8 * POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) { egész évre 10 korona félévre ... 5 * Külföldi előfizetésekre a postalong meghatározott viteldíj is eszandandó.

A GESZTI KASTÉLY ÉS GAZDÁJA.
 Az öreg geszti ház álmodt lát — a régi napjait. Pedig csak a múlt marad örökké Amúlnak, minden egyéb változhatik. És most mégis azt képzelhetik a vén falak, mintha a múlt jelen lenne. Eleven a kastély, mint egykor volt; staféták jönnek-mennek. Miniszter, házelnök, tanácsot kérő államférfi, sürgős bajban levő ember érkezik várva vagy váratlanul. Zsibongás, pezsgés, sürgős-forgás van állandóan, sétáló vendégek a parkban, sőt az a bizonyos fekete szem (a camera obscura) is neki

szegződik megint a kastélynak. A közönség megint látni akarja, hogy milyen; újlag divatba jött.
 Hát épen csak olyan, mint volt, mikor itt nyaralt hatalma tetőpontján a nagy öreg ember, a ki most csendesen alszik, nem messze innen, ősei közt.
 A mi a kastélyt illeti, semmit se változott, minden úgy van, mint volt a »generális korában«, még a dolgozó-szoba is érintetlen. Az új gazda nem szereti a változtatásokat. A Tiszák nem változnak és a szokásaikon sem változtatnak. Verőfényben és borulathat egyformák.

Mikor az idén először ment ki oda nyaralni mint miniszterelnök, az illető közegek előzékenyen felajánlották, hogy bevezetik a kastélyba a telefont és a távirtdát, de a miniszterelnök visszautasította:
 — Sokra becsülöm a modern technika vívmányait, de Gesztre nem kérek belőlük.
 Tehát semmi külső jel se mutatja, hogy ez a kastély most az állami életnek központja. Pedig az, Tisza István mindenről tudni akar s a színté kettőzött tevékenységet nevezni nyári pihenésnek.
 A miniszterelnök korán kel és mindjárt kilovagol, többnyire a fiával, István gróffal, a ki

BUDAPESTI GYÁRAK ÉS CZÉGEK.

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zalogkölesön Részv.-társ.
 Irodái: VI. ker., Andrásy-ut 5. (maját házában) 10243
 Befizetett részvénytőke 10 millió korona. Elfogad betéteket takarékbetét könyvecsék és pénztári jegyek ellenében 4%-os kamatozással, valamint folyó számlában (check-számlán). A 10%-os betétkamat-adó az intézet fizeti. Lezártított váltókat, előlegeket nyújt értékpapirokra. VÁLTOZÓ ÜZLETE megbízásból teljesíti mindenféle értékpapírok vételét és eladását a legelőnyösebb feltételek mellett s foglalkozik minden a váltózelekek keretébe tartozó üzletágakkal. Üzleti órák: délelőtt 1/2—1/2-ig, délután 1/2-5-ig.
 Magyar kir. osztályosjegyek felárúsító helye IV., Ferencztelek-tere 2. szám. Kézi zálogüzletei: IV., Károly-körút 18., IV., Ferencztelek-tere és Irányi-n. sarkán, VII., Király-u. 57., VIII., József-körút 2., Üllői-út 6. sz.

KIRNER JÓZSEF os. és kir. udv. puskműves, az olasz király ő felségének udvari szállítója.
 BUDAPESTEN raktára: IV., Bécsi-utca 2., gyára Róza-utca 7.
 Dúsan állított raktár legújabb szerkezeti kettős vadász-egyverekből, golyógyverek, amerikai Winchester serétes ismétlő fegyverek, forgópisztolyok, salongyverek és pisztolyok, töltények és vadász-szerekből, melyek jószágáért kezeskedik. (Alapítattott 1808. évben.)

PARÁDI ÜVEGGYÁR RAKTÁRA GÖRÖG ISTVÁN
 BUDAPEST M. ker. Kossuth Lajos utca 15. sz.
 Nagy választék mindensféle üvegekben. Arzali készletek stb.
 Igen jutányos árakon.

+ Soványság +

Szép telt testidomok a D. Franz Steiner & Co. Berlin erőporral által. Aranyéremmel kitüntetve Paris 1900. Hygiene-kiállítás 4. díjazott. 1901. 6-8. házi alatt már 30 fontnyi gyapardóadást kezesseg. Orvosi rend. szerinti. Szigorúan becsütelés. Nem mérlegel. Számos kifestésű díj. Ára bertonkonként 3 kor. 50 fillér. Postautalvány vagy utánvétel. Szállítja: 10122
TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész, Budapest, 18. Király-u. 17

Tornaszor
 úgy a hadsereg, mint iskolák részére készen vagy megrendelés szerint kapható
Lopos Gyula tornaszor-készítőnél
 Budapest, III. ker., Zsigmond-u. 102.
 Árjegyzék kívánatra megküldetik. 10590

Villanyos zseblámpa.
 Könnyű nyomásra azonnal világos villanyos fény sugárzik. Teljesen veszélytelen. Könnyen és kényelmesen zsebben hordható. E lámpát évekig lehet használni, mivel a kiegészítő batteriát újjal lehet pótolni. Ára teljesen felszerelve 3 K. fényerővel 4 K. Pótbatteria darabonként 1 K. Előfizetés vagy utánvétel. 10616
J. KÖNIG, Wien, VII., Westbahnstrasse 26.

Császárfürdő BUDAPESTEN 10480
 téli és nyári gyógyhely. Elsőrangú. E kénsvízű gyógyfürdő páratlan, gőzfürdővel és legmodernebb iszapfürdővel pompás ásványvíz uszodákkal, hő- és kádfürdőkkel. Prospektus ingyen bérmentve.

Mindenütt, minden gyógytárban kapható. A házában és az uton nélkülözhetetlen sernek van elismerve

Thierry A. gyógyszerész balzsama.
 Legjobb hatású rossz emésztésnél és a vele együtt fellépő betegségekben, mint felbőgés, gyomorégés, székrekedés, savképződés, túltelttség érzete, gyomorgörcs, étvágytalanság, katarhus, nyuladás, kényeségi állapot, felfúvódás stb., stb.
 Működik mint gőz- és fájdalomcsillapító, köhögést szüntető, nyálkoldó és tisztító szer.
 Postán legkevesebb széküldés 12 kis vagy 6 nagy üveg 5 K költségmentesen, 60 kis vagy 30 nagy üveg 15 K költségmentesen netto.
 Kicsinybeni eladásnál a raktárakban 1 kis üveg ára 30 fillér, 1 ketős üveg 60 fillér.
 Ügyeljünk az egyrálú törvényileg bejegyzett zöld apczera védjegyre: »Ich dien.« Egyedül ez valódi.
 Ezen védjegy utánzása, valamint más törvényileg nem engedélyezett, így forgalomba nem hozható balzsamgyártmányok viszonzatadása törvényileg tilva van. 10547

Thierry A. Centifolia-kenőcse
 fájdalomcsillapító, puhító, oldó, hűző, gyógyító stb. Legkisebb postai széküldés 2 üveg 3 K 60 fillér. Kicsinybeni eladásnál a raktárakban 1 K 20 fillér üvegenként. Főraktár Budapest: Török J., dr. Egger L. I. gyógyszer-tára; Lugoson Vértés. Közvetlen rendelések ezimzendők: »Schutzengel Apotheke« des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.
 Az összegyűlt előzetes bekioldése esetén a szállítás egy nappal előbb történik, mint utánvétellel és az utánvételi pótdíj is megtagarítható, így ajánlatosabb az összeget előzetesen utalványozni és a megrendelést a szelvényen eszközölni és a pontos címet megadni.

GRÓF TISZA ISTVÁN FIÁVAL ÉS VENDÉGEIVEL A GESZTI KASTÉLY TERRASZÁN. — Jelfy Gyula pillanatnyi fényképe után.